JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
GEORGES COSMAS
4 päivänä helmikuuta 1999 *

Sisällys

I Johdanto ..... I - 2239

II Asiaa koskevat oikeussäännöt ..... I - 2240

A Yhteisön lainsäädäntö ..... I - 2240

B Kansallinen lainsäädäntö ..... I - 2241

III Asiaa koskevat tosiseikat ..... I - 2242

IV Ennakkoratkaisukysymys ..... I - 2242

V Vastaus ennakkoratkaisukysymykseen ..... I - 2243

A Ennakkoratkaisukysymyksen tutkittavaksi ottaminen ..... I - 2243

B Aineellinen kysymys ..... I - 2244

a) Veron oikeudellinen määrittely perustamissopimuksen 9, 12 ja 95 artiklan perusteella ..... I - 2244

b) Veron yhteensopivuus perustamissopimuksen 9, 12 ja 95 artiklan kanssa ..... I - 2254

VI Ratkaisuehdotus ..... I - 2265

I Johdanto

1. Tribunal administratif de Dijon (Ranska) on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla ennakkoratkaisukysymyksen EY:n perustamissopimuksen 9, 12 ja 95 artiklan tulkinnasta. Yhteisöjen tuomioistuinta pyydetään ratkaisemaan, onko Ranskan *code général des impôts*'n (yleinen verolaki) 302 bis X §:ssä yhteistaajuudella toimivien lähetin-vastaanottimien eli niin kutsuttujen jokamiehen radiopuhelimien luovutuksille Ranskassa asetetun kaltainen vero perustamissopimuksen 9 ja 12 artiklan vastainen tulleja vaikutukseltaan vastaava maksu vai onko kyse edellä mainitun perustamissopimuksen 95 artiklassa tarkoitetusta sisäisestä maksusta.

* Alkuperäinen kieli: kreikka.

II Asiaa koskevat oikeussäännöt

A *Yhteisön lainsäädäntö*

2. Perustamissopimuksen 9 artiklassa määrätään seuraavaa:

"1. Yhteisön perustana on tulliliitto, joka käsittää kaiken tavaroiden kaupan ja merkitsee, että vienti- ja tuontitullit sekä kaikki vaikutukseltaan vastaavat maksut ovat kiellettyjä jäsenvaltioiden välillä ja että toteutetaan yhteinen tullitariffi suhteessa kolmansiin maihin.

2. Tämän osaston 1 luvun 1 jakson ja 2 luvun määräyksiä sovelletaan jäsenvaltioista peräisin oleviin tuotteisiin sekä sellaisiin kolmansista maista tuleviin tuotteisiin, jotka ovat jäsenvaltioissa vapaassa vaihdannassa."

3. Perustamissopimuksen 12 artikla kuuluu puolestaan seuraavasti:

"Jäsenvaltiot eivät ota välillään käyttöön uusia vienti- tai tuontitulleja taikka vaikutukseltaan vastaavia maksuja eivätkä korota keskinäisessä kaupassaan jo sovellettavia tuonti- tai vientitulleja taikka vaikutukseltaan vastaavia maksuja."

4. Perustamissopimuksen 95 artiklassa määrätään lisäksi seuraavaa:

"Jäsenvaltiot eivät määrää muiden jäsenvaltioiden tuotteille minkäänlaisia korkeampia välittömiä tai välillisiä sisäisiä maksuja, kuin ne välittömästi tai välillisesti määräävät samanlaisille kotimaisille tuotteille.

Jäsenvaltiot eivät liioin määrää muiden jäsenvaltioiden tuotteille sellaisia sisäisiä maksuja, joilla välillisesti suojellaan muuta tuotantoa.

Viimeistään toisen vaiheen alussa jäsenvaltiot kumoavat edellä olevien määräysten kanssa ristiriitaiset, tämän sopimuksen voimaan tullessa voimassa olleet säännökset taikka muuttavat niitä."

5. Lisäksi EY:n perustamissopimuksen 113 artiklan 1 kohdan mukaan "yhteinen kauppapolitiikka perustuu yhtenäisiin periaatteisiin etenkin tullien muuttamisessa, tulli- ja kauppasopimusten tekemisessä, vapauttamista koskevien toimenpiteiden yhtenäistämisessä, vientipolitiikassa sekä kauppaa suojaavissa toimenpiteissä, kuten polkumyynti- ja tukipalkkiotapauksissa toteutettavissa toimenpiteissä".

6. EY:n perustamissopimuksen 30 artiklassa määrätään lopuksi seuraavaa:

"Jäsenvaltioiden väliset tuonnin määrälliset rajoitukset ja kaikki vaikutukseltaan vastaavat toimenpiteet ovat kiellettyjä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta jäljempänä olevien määräysten soveltamista."

B *Kansallinen lainsäädäntö*

7. Ranskan *code général des impôts*'n 302 bis X §:ssä, johon on kodifioitu 31.12.1992 annetun ja 1.1.1993 voimaan tulleen [1] lain nro 92-1476 83 §:n säännökset, säädetään [2] seuraavaa:

"I. Yhteistaajuudella toimivien lähetin-vastaanottimien eli niin kutsuttujen jokamiehen radiopuhelimien luovutukset Ranskassa ovat 250 FRF:n suuruisen veron alaisia.

Tämän veron alaisia eivät ole jokamiehen radiopuhelimet, joissa on enintään 40 kanavaa ja jotka toimivat ainoastaan kulmamodulaatiossa, jonka modulaatiohuipputeho on enintään 4 wattia.

1 — Edellä mainitun lain soveltamista koskevissa 3.2.1993 annetuissa ministeriön ohjeissa säädetään siirtymätoimenpiteistä 1.1.1993 voimassa olleiden sopimussuhteiden osalta. Kyseisten ohjeiden mukaan veroa ei voida määrätä sellaisten jokamiehen radiopuhelimien luovutuksille, jotka perustuvat ennen 31.3.1993 tehtyihin kauppasopimuksiin, joissa hinnasta oli sovittu kirjallisesti ennen 7.1.1993.

2 — Kuten oikeudenkäyntiasiakirjoista ja yhteisöjen tuomioistuimelle esitetyistä huomautuksista ilmenee, jokamiehen radiopuhelimiksi kutsuttuja lähetin-vastaanottimia koskeva verotusjärjestelmä on kehittynyt seuraavalla tavalla:
Alun perin, ja 31.12.1991 saakka, järjestelmästä säädettiin 30.12.1986 annetun *loi de finances*'n (talousarviosta annettu laki) nro 86-1317 45 §:n II momentin kuudennessa kohdassa. Jokamiehen radiopuhelimien käyttö edellytti France Télécomin myyntiosaston tai postin antamaa lupaa, joka oli uudistettava joka viides vuosi. Lupa myönnettiin 190 Ranskan frangin (FRF) suuruisen kiinteän veron suorittamista vastaan, jonka käyttäjät maksoivat veromerkin muodossa. Veron kantoivat alun perin posti- ja telelaitoksen tilinpitäjät ja myöhemmin valtionkassan tilinpitäjät valtion yleisen talousarvion lukuun.
Järjestelmää muutettiin sittemmin 30.12.1991 annetun lain *loi de finances rectificative de 1991*:n (vuoden 1991 lisätalousarviosta annettu laki) nro 91-1323 40 §:llä. Muutoksen jälkeen edellä mainitun lain nro 86-1317 45 §:n III momentissa säädettiin, että jokamiehen radiopuhelimen ensimmäisestä hankinnasta on maksettava 250 FRF:n suuruinen vero. Tämän veron alaisia eivät kuitenkaan olleet jokamiehen radiopuhelimet, joissa oli enintään 40 kanavaa ja jotka toimivat ainoastaan kulmamodulaatiossa, jonka modulaatiohuipputeho on enintään 4 wattia.
Tämän muutoksen johdosta veron määrä nousi ja verosta tuli aina käyttäjien maksettava, mutta sitä ei tarvinnut kuitenkaan enää maksaa uudestaan viiden vuoden väliajoin. Kuten Ranskan hallituksen ja komission esittämissä kirjallisissa huomautuksissa on todettu ilman, että sitä olisi kiistetty, muutos perustui siihen, että jokamiehen radiopuhelimien käyttöä koskeva ennakkolupa oli poistettu eurooppalaisen standardin ETS 300/135 määräysten mukaisten vastaanottimien vapaata liikkuvuutta koskevan Euroopan posti- ja telehallintojen konferenssin antamien ohjeiden mukaisesti.
Tätä järjestelmää muutettiin edellä mainitun lain nro 92-1476 edellä mainitun 83 §:n I ja IV momentilla, joka on kodifioitu *code général des impôts*'n 302 bis X §:ään. Tämän muutoksen johdosta veron aiheuttavaksi tosiseikaksi tuli jokamiehen radiopuhelimien ensimmäisen hankinnan sijasta niiden ensimmäinen luovutus, ja veron maksamisesta eivät olleet enää vastuussa käyttäjät vaan valmistajat, maahantuojat tai henkilöt, jotka suorittavat yhteisön sisäisiä hankintoja. Muuten tämän muutoksen, jolla ei puututtu veron määrään, pääasiallisena tarkoituksena oli veron maksua koskevien menettelysääntöjen yksinkertaistaminen yhdenmukaistamalla sitä koskeva järjestelmä arvonlisäverojärjestelmän kanssa.
Jokamiehen radiopuhelimia koskevaa verotusjärjestelmää muutettiin lopuksi 30.12.1993 annetun lain nro 93-1353 27 §:n I ja II momentilla. Tämä muutos koski kahta seuraavaa seikkaa: toisaalta veron määräksi vahvistettiin 30 prosenttia jokamiehen radiopuhelimen arvonlisäverottomasta myyntihinnasta siten, että se ei laitekohtaisesti voinut alittaa 150:tä frangia eikä ylittää 350:tä frangia, ja toisaalta vero oli maksettava jokamiehen radiopuhelimen luovutusta seuraavan kuukauden aikana. Tämän muutoksen seurauksena *code général des impôts*'n 302 bis X § kuului seuraavalla tavalla:
"I Yhteistaajuudella toimivien lähetin-vastaanottimien eli niin kutsuttujen jokamiehen radiopuhelimien luovutukset Ranskassa ovat veronalaisia.
Tämän veron alaisia eivät ole jokamiehen radiopuhelimet, joissa on enintään 40 kanavaa ja jotka toimivat ainoastaan kulmamodulaatiossa, jonka modulaatiohuipputeho on enintään 4 wattia.
II Veron ovat velvollisia maksamaan valmistajat, maahantuojat tai henkilöt, jotka suorittavat 256 bis §:n I momentin 3 kohdassa tarkoitettuja yhteisön sisäisiä hankintoja, I kohdassa mainittujen toimiensa vuoksi.
Veron määrä on 30 prosenttia jokamiehen radiopuhelimen arvonlisäverottomasta myyntihinnasta siten, että se ei laitekohtaisesti voi alittaa 150:tä frangia eikä ylittää 350:tä frangia. Vero on maksettava jokamiehen radiopuhelimen luovutusta seuraavassa kuussa.
III Vero vahvistetaan, kannetaan ja sen suorittamista valvotaan arvonlisäveroon sovellettavien menettelyjen mukaisesti, ja sitä koskevat samat seuraamukset, vakuudet ja huojennukset kuin arvonlisäveroa. Oikaisuvaatimukset on esitettävä, käsiteltävä ja ratkaistava arvonlisäveroon sovellettavien sääntöjen mukaisesti."

II. Veron ovat velvollisia maksamaan valmistajat, maahantuojat tai henkilöt, jotka suorittavat 256 bis §:n I momentin 3 kohdassa tarkoitettuja yhteisön sisäisiä hankintoja, I kohdassa mainittujen toimiensa vuoksi.

III. Vero vahvistetaan, kannetaan ja sen suorittamista valvotaan arvonlisäveroon sovellettavien menettelyjen mukaisesti, ja sitä koskevat samat seuraamukset, vakuudet ja huojennukset kuin arvonlisäveroa. Oikaisuvaatimukset on esitettävä, käsiteltävä ja ratkaistava arvonlisäveroon sovellettavien säännöjen mukaisesti."

III Asiaa koskevat tosiseikat

8. CRT France International SA -niminen yhtiö (jäljempänä CRT) tuo Ranskaan ja myy siellä elektronisia laitteita, muun muassa jokamiehen radiopuhelimia.

9. Tilintarkastuksen seurauksena toimivaltaiset veroviranomaiset toimittivat CRT:lle 25.10.1993 ilmoituksen jälkiverotuksen toimittamisesta muun muassa *code général des impôts*'n edellä mainitussa 302 bis X §:ssä säädetyn jokamiehen radiopuhelimien luovutuksista kannettavan veron osalta. CRT:n esittämän oikaisuvaatimuksen hylkäämisen ja epäonnistuneen sovitteluyrityksen jälkeen veroviranomaiset toimittivat 18.10.1996 ilmoituksen yhtiölle määrätyn 25 127 160 Ranskan frangin (FRF) suuruisen veron maksuunpanosta.

10. CRT riitautti kyseisen jälkiverotuksen ja vei asian 19.8.1997 kansalliseen tuomioistuimeen edellä mainitun suuruisesta jälkiverosta toimitetun ilmoituksen osalta. CRT väittää kanteessaan muun muassa, että edellä mainittu jokamiehen radiopuhelimille asetettu vero ei ole yhteisön oikeuden mukainen, koska veroa on pidettävä Rooman sopimuksen 12 artiklan vastaisena tulleja vaikutukseltaan vastaavana maksuna. Veroviranomaiset sitä vastoin katsovat, että kyse on edellä mainitun perustamissopimuksen 95 artiklassa tarkoitetusta sisäisestä maksusta.

IV Ennakkoratkaisukysymys

11. Katsottuaan pääasian oikeudenkäynnin ratkaisemisen edellyttävän tulkinnan saamista Tribunal administratif de Dijon on 24.3.1998 tekemällään päätöksellä lykännyt asian käsittelyä ja esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan kysymyksen:

"Onko 25.3.1957 tehdyn Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen 9, 12 ja 95 artiklan vastaista, että kansalliset viranomaiset asettavat yhteistaajuudella toimivien lähetinvastaanottimien valmistajien, maahantuojien ja niitä Ranskassa luovuttavien henkilöiden maksettavaksi *code général des impôts*'n 302 bis X §:ssä säädetyn veron?"

V Vastaus ennakkoratkaisukysymykseen

A *Ennakkoratkaisukysymyksen tutkittavaksi ottaminen*

12. Ennakkoratkaisukysymyksellään kansallinen tuomioistuin pyytää yhteisöjen tuomioistuinta pääosin tulkitsemaan perustamissopimusta ja tarkemmin sanoen ilmoittamaan sille, miten *code général des impôts*'n edellä mainitussa 302 bis X §:ssä säädettyä veroa on perustamissopimuksen 9, 12 ja 95 artiklojen perusteella oikeudellisesti luonnehdittava ja onko kyseinen vero mahdollisesti näiden artiklojen mukainen. [3]

Tarkastelen kyseisen ennakkoratkaisukysymyksen aineellisia perusteita (B) tehtyäni ensin muutamia alustavia huomautuksia ennakkoratkaisukysymyksen tutkittavaksi ottamisen osalta (A).

13. Vaikka Ranskan hallitus, komissio ja CRT eivät olekaan ottaneet esiin esitetyn ennakkoratkaisukysymyksen tutkittavaksi ottamista koskevaa ongelmaa, ensi arviolta voitaisiin ajatella, ettei kansallinen tuomioistuin ole täyttänyt yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä asetettua perustavanlaatuista vaatimusta, jonka mukaan tarve tulkita yhteisön oikeutta hyödyllisellä tavalla edellyttää, tietysti myös jokaisen konkreettisen asian ominaispiirteistä ja esitettyjen kysymysten sisällöstä riippuen, että kansallinen tuomioistuin määrittelee ne tosiseikat ja oikeussäännöt, joihin esitetyt kysymykset liittyvät, tai että se ainakin selittää ne tosiasialliset olettamukset, joihin nämä kysymykset perustuvat. [4]

Esillä olevassa asiassa Tribunal administratif de Dijon ei näet ole esittänyt yksityiskohtaisesti niitä oikeussääntöjä ja tosiseikkoja, joihin sen esittämä kysymys perustuu. Ennakkoratkaisupyynnössä ei tarkemmin sanoen tarkastella riidanalaiseen verojärjestelmään liittyviä tosiseikkoja tai järjestelmien kehitystä eikä siinä yritetä tutkia sitä, onko kyseinen vero yhteisön oikeuden mukainen. Kansallinen tuomioistuin ei ole myöskään täsmentänyt sitä, mikä on jokamiehen radiopuhelimien alkuperä, eikä sitä, onko kyseisten radiopuhelimien kotimaista tuotantoa olemassa, vaikka nämä tiedot, kuten jäljempänä käy ilmi, ovat

3 — Ennakkoratkaisukysymyksen sanamuodon osalta haluan tässä kohdin huomauttaa, että perustamissopimuksen 177 artiklan yhteydessä yhteisöjen tuomioistuin ei tulkitse kansallisen oikeuden säännöksiä tai tutki niiden pätevyyttä eikä se voi lausua siitä, miltä osin nämä säännökset ovat yhteensopivia yhteisön oikeuden säännösten kanssa, vaan se esittää kansalliselle tuomioistuimelle kaikki sellaiset välttämättömät tulkintaa koskevat seikat, joiden nojalla kansallinen tuomioistuin voi itse ratkaista, onko kansallisen oikeuden säännös yhteensopiva yhteisön oikeuden kanssa. Korostaakseen sitä, että se tulkitsee yhteisön oikeutta eikä kansallista oikeutta, yhteisöjen tuomioistuin muotoilee usein jopa ennakkoratkaisukysymyksen tässä mielessä uudelleen. Tämä uudelleenmuotoilu ilmenee sellaisten ilmaisujen käytöstä, kuten "esitetyllä kysymyksellä pyritään näin ollen selvittämään — — " tai "näin ollen on katsottava, että kansallinen tuomioistuin pyytää ennakkoratkaisukysymyksellään vastausta pääosin siihen, — — ". Ks. esim. asia 27/74, Demag, tuomio 22.10.1974 (Kok. 1974, s. 1037); asia 152/79, Lec, tuomio 6.5.1980 (Kok. 1980, s. 1495, 11 kohta); asia 22/80, Boussac, tuomio 29.10.1980 (Kok. 1980, s. 3427, 5 kohta); asia C-69/88, Krantz, tuomio 7.3.1990 (Kok. 1990, s. I-583, 7 kohta) ja asia C-204/90, Bachmann, tuomio 28.1.1992 (Kok. 1992, s. I-249, 6 kohta). Edellä lausutun perusteella on siten katsottava, että Tribunal administratif de Dijon pyytää ennakkoratkaisukysymyksellään vastausta pääosin siihen, onko perustamissopimuksen 9, 12 ja 95 artiklaa tulkittava siten, että niiden vastaisena on pidettävä sellaista kansallisen oikeuden säännöstä, kuten Ranskan tasavallassa annettua säännöstä, jolla yhteistaajuudella toimivien lähetin-vastaanottimien valmistajien, maahantuojien ja niitä Ranskassa luovuttavien henkilöiden maksettavaksi asetetaan *code général des impôts*'n 302 bis X §:ssä säädetty vero.

4 — Ks. esim. asia C-83/91, Meilicke, tuomio 16.7.1992 (Kok. 1992, s. I-4871, 26 kohta) ja yhdistetyt asiat C-320/90— C-322/90, Telemarsicabruzzo ym., tuomio 26.1.1993 (Kok. 1993, s. I-393, 6 ja 7 kohta) sekä asia C-157/92, Banchero, määräys 19.3.1993 (Kok. 1993, s. I-1085, 4 kohta) ja C-386/92, Monin Automobiles, määräys 26.4.1993 (Kok. 1993, s. I-2049, 6 kohta).

ratkaisevia ennakkoratkaisukysymykseen vastaamisen kannalta.

B *Aineellinen kysymys*

14. Tästä huolimatta on todettava, että jos yhteisöjen tuomioistuin ottaa huomioon pääasian oikeudenkäyntiasiakirjoissa ilmoitetut seikat ja sille esitetyistä kirjallisista huomautuksista ilmenevät tiedot, sillä on käytössään riittävästi tietoja, jotta se voi tulkita yhteisön oikeuden säännöksiä pääasian oikeudenkäynnin kohteena olevassa asiassa.

Lisäksi lukuun ottamatta tilannetta, jossa yhteisöjen tuomioistuimelta pyydetään ratkaisua pelkästään oletettuun ongelmaan, yhteisöjen tuomioistuin on omaksumassaan oikeuskäytännössä katsonut riittävän, että yhteisöjen tuomioistuimella on kansallisen tuomioistuimen toimittaman asiakirja-aineiston ja pääasian asianosaisten esittämien kirjallisten huomautusten perusteella riittävästi tietoja pääasian oikeudenkäynnin kohteena olevasta tilanteesta, jotta se voisi tulkita yhteisön oikeuden sääntöjä, ja näin on siitäkin huolimatta, että kansallinen tuomioistuin ei ole täydellisesti esittänyt tosiasiallista ja oikeudellista tilannetta. [5]

15. Näiden täsmennysten perusteella katson, että ennakkoratkaisupyyntöön liittyvät puutteellisuudet eivät estä ottamasta ennakkoratkaisukysymystä tutkittavaksi.

a) Veron oikeudellinen määrittely perustamissopimuksen 9, 12 ja 95 artiklan perusteella

16. Perustamissopimuksen 9, 12 ja 95 artiklan tavoitteena on poistaa maahantuotujen ja kotimaisten tuotteiden eriarvoinen kohtelu, jotta helpotetaan tavaroiden vapaata liikkuvuutta ja yhtenäismarkkinoiden toteuttamista. Perustamissopimuksen 9 ja 12 artiklassa kielletään tullit ja vaikutukseltaan vastaavat maksut. Koska tämä kielto olisi tehoton, jos se voitaisiin kiertää asettamalla tuoduille tavaroille korkeampia sisäisiä veroja tai maksuja, sitä on täydennetty 95 artiklalla, jossa kielletään kaikki vaikutukseltaan syrjivät tai suojaavat kansallisen oikeuden säännökset.

17. Ottaen huomioon, että edellä mainituilla määräyksillä on sama tarkoitus ja että ne ovat toisiaan täydentäviä, 9 ja 12 artiklojen mukaisten tulleja vaikutuksiltaan vastaavien maksujen sekä 95 artiklan soveltamisalaan kuuluvien sisäisten maksujen välinen ero on erityisen pieni.

Olipa tämä ero kuitenkin miten pieni tahansa, yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen

5 — Ks. mm. asia C-316/93, Vaneetveld, tuomio 3.3.1994 (Kok. 1994, s. I-763, 14 kohta) ja asia C-125/94, Aprile, tuomio 5.10.1995 (Kok. 1995, s. I-2919, 18—21 kohta).

oikeuskäytännön mukaan [6] vaikutukseltaan vastaavia maksuja koskevia sääntöjä sekä syrjiviä sisäisiä maksuja koskevia sääntöjä ei sovelleta päällekkäin, eli sama vero tai maksu ei voi perustamissopimuksen järjestelmässä kuulua samanaikaisesti molempien käsitteiden alaan.

18. Pyrkiessään määrittelemään edellä sanotun mukaisesti välttämättömät tulleja vaikutukseltaan vastaavien maksujen sekä 95 artiklassa tarkoitettujen sisäisten maksujen väliset erotteluperusteet, yhteisöjen tuomioistuin on vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan katsonut seuraavaa:

a) Tavaroille yksipuolisesti asetettu vero tai maksu, jonka perusteena on valtion rajan ylittäminen, on veron tai maksun määrän vähäisyydestä, tai sen nimikkeestä ja kantamistavasta riippumatta EY:n perustamissopimuksen 9, 12, 13 ja 16 artiklassa tarkoitettu vaikutukseltaan vastaava maksu, jos se ei ole varsinainen tulli, vaikka sitä ei kanneta valtion hyväksi, vaikka sillä ei ole mitään syrjivää tai suojaavaa vaikutusta ja vaikka tuote, josta maksu peritään, ei kilpaile kotimaisten tuotteiden kanssa. [7]

b) Tulleja vaikutukseltaan vastaavan maksun olennainen tunnusmerkki, joka erottaa sen sisäisestä maksusta on, että se määrätään yksinomaan maahantuoduille tuotteille sellaisenaan, kun taas sisäinen maksu määrätään sekä maahantuoduille että kotimaisille tuotteille. [8]

c) Vero ei kuitenkaan ole tulleja vaikutukseltaan vastaava maksu, jos se kuuluu sellaisten sisäisten maksujen yleiseen järjestelmään, jotka kohdistuvat tuoteluokkiin järjestelmällisesti objektiivisin perustein, joita sovelletaan riippumatta näiden tuotteiden alkuperästä, jolloin kyseinen vero tai maksu kuuluu perustamissopimuksen 95 artiklan soveltamisalaan. [9]

6 — Ks. esim. asia 57/65, Lütticke, tuomio 16.6.1966 (Kok. 1966, s. 293, etenkin s. 299); asia 148/77, Hansen, tuomio 10.10.1978 (Kok. 1978, s. 1787, 22 kohta); asia C-90/94, Haahr Petroleum, tuomio 17.7.1997 (Kok. 1997, s. I-4085, 19 kohta); asia C-347/95, UCAL, tuomio 17.9.1997 (Kok. 1997, s. I-4911, 19 kohta); asia C-28/96, Fricarnes, tuomio 17.9.1997 (Kok. 1997, s. I-4939, 19 kohta) ja asia C-213/96, Outokumpu, tuomio 2.4.1998 (Kok. 1998, s. I-1777, 19 kohta).

7 — Ks. mm. asia 24/68, komissio v. Italia, tuomio 1.7.1969 (Kok. 1969, s. 193, 9 kohta); yhdistetyt asiat 2/69 ja 3/69, Diamantarbeiders, tuomio 1.7.1969 (Kok. 1969, s. 211, 18 kohta); asia 77/72, Capolongo, tuomio 19.6.1973 (Kok. 1973, s. 611, 12 kohta); asia 158/82, komissio v. Tanska, tuomio 9.11.1983 (Kok. 1983, s. 3573, 18 kohta) sekä edellä mainitut asiat UCAL (18 kohta), Fricarnes (20 kohta), Haahr Petroleum (20 kohta) ja Outokumpu (20 kohta). Ks. tämän käsitteen kehittymisestä kuvaavasti julkisasiamies Jacobsin arviointi edellä viitatussa asiassa Haahr Petroleum (ratkaisuehdotuksen 41 ja 42 kohta).

8 — Ks. esim. asia 78/76, Steinike ja Weinlig, tuomio 22.3.1977 (Kok. 1977, s. 595, 28 kohta); asia 32/80, Kortmann, tuomio 28.1.1981 (Kok. 1981, s. 251, 18 kohta); asia 90/79, komissio v. Ranska, tuomio 3.2.1981 (Kok. 1981, s. 283, 13 kohta) ja asia 193/85, Co-Frutta, tuomio 7.5.1987 (Kok. 1987, s. 2085, 9 kohta).

9 — Ks. mm. asia Capolongo, mainittu edellä alaviitteessä 7 (tuomion 12 kohta); asia komissio v. Tanska, mainittu edellä alaviitteessä 7 (tuomion 19 kohta); yhdistetyt asiat C-228/90— C-234/90, C-339/90 ja C-353/90, Simba ym., tuomio 9.6.1992 (Kok. 1992, s. I-3713, 7 kohta); asia C-130/92, OTO, tuomio 13.7.1994 (Kok. 1994, s. I-3281, 11 kohta); asia C-266/91, Celbi, tuomio 2.8.1993 (Kok. 1993, s. I-4337, 11 kohta); asia C-345/93, Nunes Tadeu, tuomio 9.3.1995 (Kok. 1995, s. I-479, 6 ja 7 kohta); edellä alaviitteessä 6 mainitut asiat UCAL (19 kohta), Fricarnes (21 kohta), Haahr Petroleum (20 kohta) ja Outokumpu (20 kohta) sekä asia C-68/96, Grundig Italiana, tuomio 17.6.1998 (Kok. 1998, s. I-3775, 10 kohta).

Tältä osin on huomautettava, että edellä mainittua erotteluperustetta, joka koskee maksun kuulumista sisäisten maksujen yleiseen järjestelmään, sovelletaan myös silloin, kun verotetun tuotteen kotimaista tuotantoa ei ole tai kun vero näyttää ensi arviolta kohdistuvan yksinomaan maahantuotuihin tuotteisiin. Kuten yhteisöjen tuomioistuin on asiassa komissio vastaan Ranska antamassaan tuomiossa kuvaavasti korostanut, "yhteisöjen tuomioistuin on —— vahvistanut, että myöskään toisesta jäsenvaltiosta tuodulle tuotteelle määrättävä maksu ei ole vaikutukseltaan vastaava maksu, vaan perustamissopimuksen 95 artiklan mukainen sisäinen maksu, silloin kun samanlaista tai samankaltaista kotimaista tuotetta ei ole, jos se kuuluu yleiseen sisäisten maksujen järjestelmään, johon tuoteryhmät järjestelmällisesti kuuluvat objektiivisin perustein, joita sovelletaan tuotteiden alkuperästä riippumatta". [10]

d) Yhteisöjen tuomioistuin on lopuksi todennut, että kotimaisia ja tuotuja tuotteita samojen kriteerien perusteella rasittavan maksun oikeudellinen määrittely saattaa edellyttää, että otetaan huomioon se, kenelle maksusta saatavat tulot on osoitettu. Silloin kun tällaisesta verotuksesta saatavat tulot on tarkoitettu käytettäväksi sellaisen toiminnan rahoittamiseen, josta on hyötyä nimenomaan kotimaisille verotetuille tuotteille, voidaan samojenkin kriteerien perusteella kannettu maksu katsoa syrjiväksi sen vuoksi, että kotimaisten tuotteiden verorasitus neutralisoituu niiden etujen vuoksi, joita maksutuloilla rahoitetaan, kun taas tuotuihin tuotteisiin kohdistuva verorasitus on täysimääräinen. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on tältä osin todettava, että jos edut, jotka saadaan maksutulojen osoittamisesta tiettyyn kohteeseen, kun kyse on yleiseen kansalliseen verolakiin perustuvasta, kaikkia kotimaisia ja tuotuja tuotteita koskevasta maksusta, korvaavat täysimääräisesti kotimaisen tuotteen markkinoille saattamisesta kannetun maksun, tällainen maksu on perustamissopimuksen 9 ja 12 artiklassa kielletty vaikutukseltaan tullia vastaava maksu. Tällainen maksu olisi sitä vastoin perustamissopimuksen 95 artiklan syrjintäkiellon vastainen, jos kotimaisista tuotteista saatavien maksutulojen osoitta-

10 — Ks. asia komissio v. Ranska, mainittu edellä alaviitteessä 8 (14 kohta). Ks. myös asia Steinike ja Weinlig, mainittu edellä alaviitteessä 8 (30 kohta); Co-Frutta, mainittu edellä alaviitteessä 8 (10 ja 11 kohta) ja asia C-343/90, Lourenço Dias, tuomio 16.7.1992 (Kok. 1992, s. I-4673, 53 kohta).
On syytä tuoda esiin, että asiassa C-47/88, komissio v. Tanska, tuomio 11.12.1990 (Kok. 1990, s. I-4509), korostettuaan, että "kuten myös yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee — — 95 artiklan tarkoituksena on tavaroiden vapaan liikkuvuuden varmistaminen jäsenvaltioiden välillä tavanomaisissa kilpailuolosuhteissa poistamalla kaikenlainen suojelu — — " ja että "tämän määräyksen on siten taattava sisäisten maksujen täydellinen neutraalisuus kotimaisten tuotteiden ja tuontituotteiden välisen kilpailun osalta" (9 kohta), yhteisöjen tuomioistuin totesi, että "95 artiklaan ei voida vedota, kun on kyse sisäisistä maksuista, joita peritään tuoduista tuotteista, jos samankaltaista tai kilpailevaa kotimaista tuotantoa ei ole".
Tämä tuomio ei merkitse sitä, että verotettavan tuotteen kanssa samankaltaisen tai kilpailevan kotimaisen tuotannon puuttuminen, jolloin edellä mainittua veroa ei tietenkään voida pitää perustamissopimuksen 95 artiklan vastaisena, koska tällainen vastaisuus edellyttää tuontituotteiden ja kotimaisten tuotteiden keskinäistä vertailua, estäisi myös pitämästä veroa perustamissopimuksen 95 artiklassa tarkoitettuna sisäisenä maksuna. Lisäksi edellä mainitussa asiassa, jossa kyse oli Tanskan kuningaskunnassa moottoriajoneuvoihin sovellettavasta rekisteröintimaksusta, ei ollut epäilystäkään siitä, etteikö tämä vero olisi 95 artiklassa tarkoitettu sisäinen maksu (ks. em. asia komissio v. Tanska, tuomio 11.12.1980, 6 kohta). Kuten yhteisöjen tuomioistuin on todennut, perustamissopimuksen 95 artiklan määräyksissä "ei kielletä jäsenvaltioita määräämästä toisista jäsenvaltioista tuoduille tuotteille sisäistä maksua silloin, kun samankaltaista kotimaista tuotetta tai muuta mahdollisesti suojattavaa kotimaista tuotantoa ei ole". [Ks. asia 31/67, Stier, tuomio 4.4.1968 (Kok. 1968, s. 347). Ks. myös asia 27/67, Fink-Frucht, tuomio 4.4.1968 (Kok. 1968, s. 327, tuomiolauselman 1 kohta) ja edellä alaviitteessä 8 mainittu asia komissio v. Ranska, tuomion 15 kohta. On syytä huomauttaa, että kun tarkennetaan, että kotimaisen tuotannon puuttuminen ei johda välttämättä siihen, että kyse on vaikutukseltaan vastaavasta maksusta etenkin silloin, kun vero tai maksu kuuluu sisäisten maksujen yleiseen järjestelmään, viimeksi mainitussa tuomiossa lähinnä kielletään sellaisen yleisen periaatteen olemassaolo, jonka mukaan kyse olisi aina tulleja vaikutukseltaan vastaavasta maksusta silloin, kun kotimaista tuotantoa ei ole]. Lopulta, ja kuten jäljempänä tulen esittämään, jotta veron voidaan katsoa kuuluvan perustamissopimuksen 95 artiklan soveltamisalaan, sen on oltava osa sisäisten maksujen yleistä järjestelmää, mikä ei välttämättä tarkoita sitä, että verotettujen tuontituotteiden kanssa on oltava olemassa samanlaisia tai vastaavia kotimaisia tuotteita.

minen tiettyyn kohteeseen korvaa vain osittain kotimaisille tuotteille koituvan verorasituksen. [11]

19. Pääasian oikeudenkäynnissä ei ole kiistetty, että Ranskassa ei ole jokamiehen radiopuhelimien tuotantoa.

20. Kuten Ranskan hallitus on lisäksi kirjallisissa huomautuksissaan todennut ilman, että sitä olisi kiistetty, että riidanalaisesta verosta saatavilla tuloilla ei rahoiteta sellaista toimintaa, josta on hyötyä kotimaisille tuotteille siten, että näihin tuotteisiin kohdistuva vero korvautuisi kokonaan. Kyseessä olevasta verosta saatavat tulot on ensinnäkin osoitettu valtion talousarvioon ja valtion menojen yleiseen rahoittamiseen kaikilla aloilla. Toisaalta jokamiehen radiopuhelimien kotimaisen tuotannon puuttuminen estää soveltamasta edellä mainittua korvausperiaatetta koskevaa oikeuskäytäntöä, [12] kun otetaan huomioon, että yhteisöjen tuomioistuin on todennut korvausperiaatteen soveltamisen edellyttävän, että verotettu tuote ja verotuksesta hyötyvä kotimainen tuote ovat samanlaiset. [13]

21. Näin ollen kysymystä siitä, kohdistuuko kotimaisen tuotannon puuttuessa käsiteltävänä olevassa asiassa kyseessä olevan kaltainen vero yksinomaan maahantuotuihin tuotteisiin vai kuuluuko se sisäisten maksujen yleiseen järjestelmään, [14] on pidettävä ratkaisevana tekijänä siinä problematiikassa, joka koskee riidanalaisen veron oikeudellista luonnehdintaa perustamissopimuksen 9, 12 ja 95 artiklan valossa. Tämä käy ilmi myös niistä pääasiallisista väitteistä, joita sekä Ranskan hallitus että CRT ovat tämän asian osalta esittäneet ja joihin niiden huomio on pääasiallisesti keskittynyt.

22. Ongelman ratkaisun osalta on aluksi kiinnitettävä huomiota niihin perusteisiin, joiden mukaan veron voidaan katsoa kuuluvan sisäisten maksujen yleiseen järjestelmään. Oikeuskäytäntöä tarkasteltaessa ilmenee, että jotta voitaisiin määritellä, onko kyse tällaisesta tilanteesta, yhteisöjen tuomioistuimen mukaan [15] on otettava huomioon seuraavat perusteet:

a) Kuuluuko vero sellaiseen verojen ryhmään, josta säädellään yhtenäisissä verotusta koskevissa säännöissä? [16]

11 — Ks. esim. edellä alaviitteessä 6 mainitut asiat UCAL (21 ja 22 kohta) ja Fricarnes (23 ja 24 kohta), sekä asiat, joihin niissä viitataan.

12 — Ks. edellä ratkaisuehdotukseni 18 kohdan d alakohta.

13 — Ks. esim. edellä alaviitteessä 6 mainitut asiat UCAL (24 kohta) ja Fricarnes (26 kohta). Kuten julkisasiamies Tesauro on asiassa UCAL antamassaan ratkaisuehdotuksessa asian ilmaissut, "jotta voitaisiin näet varmistaa, onko koituvasta verorasituksesta saatu korvausta, on luonnollisesti välttämätöntä, että veroista saatavista tuloista eivät hyödy ainoastaan muut tuotteet vaan ainakin osittain myös verotettavat kotimaiset tuotteet" (11 kohta).

14 — Ks. edellä ratkaisuehdotukseni 18 kohdan b ja c alakohta.

15 — Ks. esim. asia Co-Frutta, mainittu edellä alaviitteessä 8 (tuomion 12 ja 13 kohta); Simba ym., mainittu edellä alaviitteessä 9 (tuomion 8 kohta) ja OTO, mainittu edellä alaviitteessä 9 (tuomion 11 ja 12 kohta).

16 — Kuulumisesta julkisoikeudellisen järjestelyn alaisuuteen, ks. myös asia komissio v. Ranska, mainittu edellä alaviitteessä 8 (tuomion 16 kohta).

b) Kohdistuvatko nämä verot tuoteryhmiin objektiivisten perusteiden mukaan, toisin sanoen kuuluuko tuote tiettyyn tavararyhmään? [17]

c) Sovelletaanko edellä mainittua objektiivista perustetta kyseessä olevan tuotteen alkuperästä riippumatta siten, että sillä seikalla, ovatko verotettavat tuotteet kotimaisia vai ulkomaisia, ei ole mitään vaikutusta verokantaan, veron määräytymisperusteeseen eikä veron kantamistapoihin? [18] Tältä osin yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että maahan tuotuihin tuotteisiin kohdistuva vero tai maksu kuuluu sisäisten maksujen yleiseen järjestelmään vain, jos se kohdistuu kotimaisiin tuotteisiin ja samanlaisiin maahan tuotuihin tuotteisiin saman suuruisena jakeluportaan samassa vaiheessa ja jos myös veron tai maksun määräämisen perustana oleva tapahtuma on sama molempien tuotteiden osalta. [19]

d) Onko näistä veroista saatavia tuloja silloin, kun käyttökohdetta ei ole täsmennetty, pidettävä samanlaisina verotuloina kuin muista veroista saatavia tuloja, ja käytetäänkö ne kuten muutkin verot valtion menojen yleiseen rahoittamiseen kaikilla aloilla?

23. Tässä kohdin on korostettava, että edellä lueteltuja perusteita tarkasteltaessa lähtökohdaksi on aina otettava sisäisiä maksuja koskevan yleisen järjestelmän olemassaolo. Näitä perusteita on tulkittava järjestelmän käsitteen, jonka merkitystä julkisasiamies Mancini on korostanut asiassa komissio vastaan Tanska [20] antamassaan ratkaisuehdotuksessa, asettamissa rajoissa.

24. Myös yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että "yleisestä järjestelmästä" voidaan puhua silloin, kun sisäinen maksu kohdistuu "kokonaisiin kotimaisiin tai ulkomaisiin tuoteryhmiin". [21] Tässä suhteessa se on todennut, että erittäin vähäinen määrä tuotteita ei ole kokonaisen tuoteryhmän käsitteen mukainen. Tämä käsite merkitsee suurta määrää sellaisia tuotteita, jotka on määritelty yleisten ja objektiivisten perusteiden nojalla. [22]

25. Kyseisen järjestelmän olemassaolon näkökannasta tarkastellen voidaan selittää lisäksi se, että asiassa komissio vastaan Ranska antamassaan tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että tällaisesta järjestelmästä on kyse myös silloin, kun verot eivät kohdistu samankaltaisiin tuotteisiin vaan täysin erilaisista ja vieläpä eri tullinimikkeiden alle luokitelluista laitteista koostuvaan laitesarjaan. [23] Tämä oikeuskäytäntöön perustuva näkökanta, jolla

17 — Ks. vastaavasti tältä osin asia Lourenço Dias, mainittu edellä alaviitteessä 10 (tuomion 53 ja 54 kohta).

18 — Ks. tältä osin myös asia Kortmann, mainittu edellä alaviitteessä 8 (tuomion 17 kohta). Ks. myös asia Outokumpu, mainittu edellä alaviitteessä 6, jossa yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että "tuontisähkö ja kotimaassa tuotettu sähkö kuuluvat saman verojärjestelmän alaisuuteen, että veron kantaa sähkön alkuperästä riippumatta sama viranomainen ja että verotusmenettelyssä noudatetaan yleistä valmisteverolainsäädäntöä" (22 kohta).

19 — Ks. mm. asia 132/78, Denkavit Loire, tuomio 31.5.1979 (Kok. 1979, s. 1923, 8 kohta). Ks. myös asia Outokumpu, mainittu edellä alaviitteessä 6 (tuomion 24 kohta).

20 — Ks. julkisasiamies Mancinin ratkaisuehdotus asiassa komissio v. Tanska, tuomio 9.11.1983, mainittu edellä alaviitteessä 7 (tuomion 3 ja 4 kohta).

21 — Ks. asia Steinike ja Weinlig, mainittu edellä alaviitteessä 8 (tuomion 30 kohta).

22 — Ks. asia komissio v. Tanska, tuomio 9.11.1983, mainittu edellä alaviitteessä 7 (tuomion 24 kohta), jossa oli kyse Tanskassa maapähkinöiden ja maapähkinätuotteiden tuonnin yhteydessä toteutettavalle terveysvalvonnalle asetetusta verosta.

23 — Ks. edellä alaviitteessä 8 mainittu asia komissio v. Ranska, (tuomion 17 kohta), joka koski kopiolaitteille määrättyjä maksuja.

on ilmeisesti muutettu yhteisöjen tuomioistuimen aikaisempaa oikeuskäytäntöä, jonka mukaan "kokonaisten tuoteryhmien" tulee sisältää "vastaavaan tilanteeseen asetettuja" [24] tuotteita, vastaa toisaalta enemmän sitä näkökantaa, jonka mukaan perustamissopimuksen 95 artiklan soveltaminen ei edellytä välttämättä samanlaisten tai samankaltaisten kotimaisten tuotteiden olemassaoloa; [25] toisaalta se vastaa sitä sisäisten maksujen järjestelmän käsitettä, joka näyttää edellyttävän vähemmän sitä, että on olemassa muita samalla tavalla verotettavia tuotteita, kuin sitä, että on olemassa sellainen verokokonaisuus, jolla on yksi tai useampi yhteinen tehtävä. Tältä osin on merkittävää, että edellä mainitussa asiassa komissio vastaan Ranska antamassaan tuomiossa siitä huolimatta, että kyseinen maksu kohdistui sellaisista erilaisista laitteista koostuvaan laitesarjaan, joille oli yhteistä se, että niitä voitiin muiden erityisten käyttötarkoitusten ohella käyttää kopiointiin, [26] yhteisöjen tuomioistuin antoi erityistä merkitystä edellä mainitun *järjestelmän syntyhistorialle* ja sen *tarkoitukselle* määritelläkseen, kuuluiko kyseessä oleva maksu sisäisten maksujen yleiseen järjestelmään, ja totesi, että kyseinen maksu kuului sellaiseen verotusjärjestelmään, "joka perustuu alkuaan siihen tekijänoikeuden haltijoiden ja kirjojen kustantajien oikeudellisessa suojajärjestelmässä olevaan aukkoon, jonka kopiointilaitteiden avulla tapahtunut kopiointi oli aiheuttanut, ja jonka tarkoituksena on asettaa vaikkakin välillisesti tällaisten menetelmien käyttäjille sellainen maksu, joka korvaa sen maksun, joka niiden tavallisesti olisi suoritettava". [27]

26. Näiden yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä johdettavien tietojen perusteella yritän tarkastella Ranskan hallituksen ja komission sekä CRT:n esittämiä väitteitä.

27. Ranskan hallitus, jonka näkemystä komissio oleellisilta osin tukee, [28] viittaa asiassa Co-Frutta annetun tuomion [29] perusteisiin ja pyrkii perustelemaan sitä, että riidanalaista veroa on pidettävä perustamissopimuksen 95 artiklassa tarkoitettuna sisäisenä maksuna. Sen mukaan kyseistä veroa ei ole määrätty erityisesti maahantuoduille jokamiehen radiopuhelimille, vaan se kuuluu sisäisten maksujen yleiseen järjestelmään. Tämä ilmenee Ranskan hallituksen mukaan seuraavista seikoista:

— Kyseinen vero kuuluu ensinnäkin verojärjestelmään, jonka avulla valtio pyrkii kattamaan välttämättömät kustannukset, joita aiheutuu erilaisten laitteiden, etenkin jokamiehen radiopuhelimien, toimimiseen vaadittavan taajuusalueen ylläpidosta.

24 — Ks. edellä alaviitteessä 8 mainittu asia Steinike ja Weinlig, (tuomion 30 kohta).

25 — Ks. edellä ratkaisuehdotukseni 10 kohta.

26 — Ks. myös edellä alaviitteessä 6 mainittu asia Outokumpu, jossa yhteisöjen tuomioistuin päätti, että tässä asiassa kyseessä oleva vero oli "osa yleistä verojärjestelmää, joka koskee paitsi sähköenergiaa sellaisenaan myös useita primäärienergialähteitä, kuten kivihiilituotteita, polttoturvetta, maakaasua ja mäntyöljyä" (21 kohta).

27 — Ks. edellä alaviitteessä 8 mainittu asia komissio v. Ranska, (tuomion 16 kohta).

28 — Komissio on myös huomauttanut, että kyseessä olevasta verosta tehtiin valitukset vuosina 1993 ja 1994, mutta niiden käsittely lopetettiin. Komissio toteaa yleisesti puuttumatta asiaa koskeviin yksityiskohtiin, että se päätyi näiden valitusten osalta siihen lopputulokseen, että kyseistä veroa oli pidettävä perustamissopimuksen 95 artiklan mukaisena sisäisenä maksuna. Komissio huomauttaa lisäksi, että se on mukana työryhmässä, joka on perustettu tarkastelemaan maksuja, joita jäsenvaltiot asettavat televerkkojen taajuuksia koskevissa säännöksissä.

29 — Edellä alaviitteessä 8 mainittu asia.

— Toiseksi, kyseessä oleva verosäännös kuuluu sellaisten samankaltaisten verojen joukkoon, jotka kohdistuvat samanlaiseen tai samankaltaiseen tuoteryhmään. Tältä osin Ranskan hallitus toteaa viittaamalla yleisesti samankaltaisiin kansallisiin säännöstöihin, että sellaiset radiopuhelin- ja teleasennukset, kuten GSM-verkko tai taksien ja ambulanssien käytössä olevat yksityiset verkot, ovat luvanvaraisia ja että niistä on suoritettava perustamis- ja käyttömaksuja radiolinkkijärjestelmän käytöstä aiheutuvien kustannusten peittämiseksi. Ranskan hallitus tuo lisäksi esiin, että radiotaajuuksien käyttäjien on suoritettava vuosittain taajuuksien perustamis- ja käyttömaksu. Se väittää, että kyseinen vero kuuluu näihin veroihin siitäkin huolimatta, että Euroopan posti- ja telekonferenssin antamien ohjeiden perusteella jokamiehen radiopuhelimia koskeva etukäteen hankittava käyttölupa poistettiin järjestelmän yksinkertaistamiseksi 1.1.1992 alkaen, kun sitä vastoin vero siirrettiin käyttäjiltä radiolähettimien valmistajien, maahantuojien ja niiden yhteisön sisäisiä hankintoja suorittavien henkilöiden maksettavaksi vasta 1.1.1993 lukien.

— Kolmanneksi, kyseinen vero kannetaan objektiivisten perusteiden nojalla tuotteen alkuperästä riippumatta. Vero kohdistuu tarkemmin sanoen kaikkiin Ranskan lainsäädännön mukaisiin laitteisiin, jolloin verokanta, veron määräytymisperusteet sekä veron kantamistavat eivät riipu tuotteen ominaispiirteistä (vaikka kyse olisikin yhdistetyistä radio- ja radiopuhelinvastaanottimista), hinnasta tai alkuperästä.

— Neljänneksi, kyseistä veroa ei ole osoitettu johonkin erityiseen tarkoitukseen, vaan siitä saatavaa tuloa on pidettävä samanlaisena verotulona kuin muitakin verotuloja, ja sen tarkoituksena on valtion menojen yleinen rahoittaminen kaikilla aloilla.

28. Edellä luetelluista kohdista ainoastaan ensimmäisen ja toisen kohdan aineellinen perusta on kiistetty. CRT väittää siten, että veroa ei kanneta samojen perusteiden nojalla eikä siihen sovelleta samoja maksusääntöjä kuin radioverkkojen käyttäjien suorittamiin veroihin. CRT väittää tarkemmin sanoen, että telelaitteista ainoastaan jokamiehen radiopuhelimia verotetaan erityisellä tavalla. Matkapuhelimien, taksi- ja ambulanssiyhtiöiden yksityisillä verkoilla toimivien radiopuhelimien, langattomien puhelimien tai jopa kannettavien radiopuhelimien maahantuonnista, myynnistä tai valmistuksesta ei kanneta mitään erityistä veroa. Erityisiä maksuja suorittavat ainoastaan televerkko-operaattorit. Viitaten yleisesti verojen määrän osalta kansalliseen lainsäädäntöön CRT väittää, että kyseeseen tulevat joko perustamismaksut, joiden suorittamisesta ovat vastuussa verkkoa ja telepalveluita koskevien käyttölupien hakijat tai niiden haltijat, tai vuosimaksut, jotka on asetettu suhteessa myönnettyjen radioaaltojen aallon-

pituuteen ja jotka radioverkko-operaattori suorittaa taajuuksien käyttöönantamisen ja käytön perusteella. CRT väittää, ettei sitä vastoin kannettavien radiopuhelinlaitteiden ja matkapuhelimien käytöstä eikä luonnollisesti niiden taajuuksien käytöstä, joilla kyseiset laitteet toimivat, kanneta veroa, eikä näiden laitteiden käyttäjillä ole hallussaan myöskään mitään erityistä taajuutta, vaan niillä on kaikille kuuluva yleinen käyttöoikeus julkiseen verkkoon täysin samalla tavalla kuin samoilla taajuuksilla toimivien jokamiehen radiopuhelimien ja muiden lääketieteellisten, teollisten ja tieteellisten sovellusten käyttäjillä. CRT katsoo siten tämän perusteella, että jokamiehen radiopuhelimille määrätty vero ei ole sidoksissa mihinkään muuhun veroon. Vero ei loppujen lopuksi liity millään tavalla radiolinkkijärjestelmän käyttämiseen, ensiksi, koska sitä ei ole saatettu käyttäjien vaan maahantuojien maksettavaksi, toiseksi, koska siltä osin kuin vero liittyy laitteiden määrään eikä sitä lasketa myönnettyjen radioaaltojen aallonpituuden perusteella, veroa ei kanneta samojen perusteiden nojalla, joita sovelletaan muiden laitteiden käytön verotukseen, ja kolmanneksi, koska sellaisia Ranskassa luovutettuja jokamiehen radiopuhelimia, joita ei ole tarkoitus käyttää Ranskassa, ei ole vapautettu verosta.

29. Siltä osin, kuuluuko kyseessä oleva vero sisäisten maksujen yleiseen järjestelmään, voidaan ratkaisevana kysymyksenä pitää sitä, onko jokamiehen radiopuhelimien verotustavalla suhteessa muiden televerkostolla toimivien vastaanottimien verotustapaan sellainen vaikutus, että kyseinen vero ei kuitenkaan taajuusalueen käyttö huomioon ottaen kuulu sisäisten maksujen yleiseen järjestelmään. [30]

30. Kuten myös komissio on todennut, Ranskan tasavallalla, kuten muillakin jäsenvaltioilla, on mahdollisuus asettaa televerkon käyttäjien maksettavaksi vero kyseisen verkon ylläpidosta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi. Toisin kuin CRT tuntuu väittävän, katson, että tällainen oikeus voi olla jopa siinä tilanteessa, jossa verkon käyttäminen ei edellytä ennakkoluvan hankkimista, kun otetaan huomioon, että vero perustuu yleiseen tarpeeseen huolehtia verkon kunnossapidosta ja torjua siihen mahdollisesti kohdistuvat häiriöt ja että tämä tarve säilyy myös silloin, kun verkon käyttäjä harjoittaa yleistä käyttöoikeuttaan. Näin ollen kyseessä olevan veron *syntyhistorian* ja sen *tarkoituksen* perusteella [31] kyseinen vero kuulunee televerkon käytön perusteella sisäisten maksujen yleiseen *järjestelmään*, jonka soveltaminen edellyttää, mitä

30 — On selvää, että riidanalaisen veron kuulumista sisäisten maksujen yleiseen järjestelmään — aihe, jota pääasian osapuolet eivät ota puheeksi ja joka vaikuttaa siten kiistattomalta — on tarkasteltava vertaamalla jokamiehen radiopuhelimien verotusta muiden laitteiden verotukseen siltä osin kuin jokamiehen radiopuhelimia ei voida yksinään pitää "kokonaisena tuoteryhmänä", kuten oikeuskäytännössä edellytetään (ks. edellä ratkaisuehdotuksen 24 kohta).

31 — Ks. asiassa Ranska v. komissio osoitettu peruste, mainittu edellä alaviitteessä 8.

ei ole kiistetty, objektiivisten eli laitteiden alkuperästä riippumattomien perusteiden noudattamista.

31. Tarkasteltaessa kuitenkin jokamiehen radiopuhelimien verotustapaa ei huomata ainoastaan, että se poikkeaa muiden laitteiden verotustavasta siltä osin kuin, kuten CRT on todennut ilman, että sitä olisi kiistetty, jokamiehen radiopuhelimien osalta verotetaan niiden luovutuksia, kun taas muiden laitteiden osalta käyttäjät maksavat veron, vaan myös, että tällaista erilaista verotustapaa on vaikea perustella toisaalta verotuksen tarkoitus ja toisaalta jokamiehen radiopuhelimille ominaiset käyttötavat huomioon ottaen. Ranskan hallituksen väite, jonka mukaan jokamiehen radiopuhelimia koskevan ennakkoluvan poistaminen oikeuttaisi muuttamaan veron perusteena olevia tosiseikkoja ja asettamaan veron käyttäjien sijasta valmistajien tai maahantuojien maksettavaksi, ei tunnu vakuuttavalta. [32] Ensinnäkin veroa koskevien yksityiskohtien ja veron perusteena olevien tosiseikkojen muuttaminen tällä tavalla ei liene välttämätöntä. Esimerkiksi sikäli kuin jokamiehen radiopuhelimien käyttäjien ei tarvitse enää hakea näitä vastaanottimia koskevia käyttölupia, veron maksaminen voitaisiin varmistaa siten, että se maksettaisiin laitteen luovutuksen sijasta sellaisen laitteen käyttöä koskevan ilmoituksen yhteydessä, joka tehtäisiin ainoastaan verotuksellisista syistä. Toiseksi verotusta koskevien menettelysääntöjen muuttaminen ei tunnu asianmukaiselta verotuksella tavoitellun päämäärän saavuttamiseksi. On vaikea nojautua sellaisiin syihin, jotka liittyvät menettelyn yksinkertaistamiseen ja sen yhdenmukaistamiseen arvonlisäveron kantamiseen sovellettavan menettelyn kanssa, jotta voitaisiin katsoa, että vastedes olisi verotettava laitteiden kauppaa eikä niiden käyttöä. Lisäksi on myös aivan yhtä vaikeata hyväksyä Ranskan hallituksen suullisen käsittelyn aikana esittämiä väitteitä, joilla se perustelee jokamiehen radiopuhelimien verotusta koskevien menettelysääntöjen muuttamista, nimittäin ensinnäkin, että kyseinen muutos perustuu sellaiseen pedagogiseen ajatukseen, jonka mukaan laitteita myyvät henkilöt ilmoittavat asiakkailleen uutta veroa laskuttaessaan, että laitteiden kaikkeen käyttöön liittyy kustannuksia ja että niiden käytöllä on haitallisia vaikutuksia kaikille taajuuden käyttäjille, ja toiseksi, että myyntihinnan korottamisen perusteella vero vyörytetään todellisuudessa lopullisen ostaja-käyttäjän maksettavaksi. Toisaalta, kuten myös CRT on huomauttanut, kaupalliselta kannalta tuotteen ostaminen ja vasta tämän jälkeen sitä koskevan käyttöveron maksaminen sekä kyseisen tuotteen ostaminen välittömästi veron määrällä korotettuun hintaan ovat asiakkaan kannalta katsoen kaksi täysin erilaista asiaa. Toisaalta taas käsiteltävänä olevassa asiassa ei ole kiistetty, etteikö veroa olisi maksettava myös siinä tilanteessa, jossa laite luovutetaan Ranskassa tukkukauppiaalle, jonka jälkeen tukkukauppias vie sen jälleen pois maasta ja lopullinen ostaja käyttää viimein laitetta Ranskan ulkopuolella. Tällaisessa tilanteessa verotuksen ja laitteen Ranskassa tapahtuvan käytön välinen syy-yhteys kuitenkin katoaa, mikä tekee myös tyhjäksi Ranskan hallituksen väitteen veron siirtämisestä laitteen lopullisen käyttäjän maksettavaksi.

32. Edellä esitetyn osalta katson, että tapa, jolla verotuksen tarkoitus ja sitä koskevat menettelysäännöt poikkeavat toisistaan, mikä on luonteenomaista riidanalaiselle verolle, merkitsee sitä, että kyseinen vero ei kuulu enää sisäisten maksujen yleiseen järjestelmään. Johtaako tämä myös siihen, että kyseistä veroa on oikeudellisesti pidettävä tulleja vaikutukseltaan vastaavana maksuna?

32 — Todistustaakasta siltä osin, kuuluuko vero sisäisten maksujen yleiseen järjestelmään samoin kuin siltä osin, ettei veroa ole pidettävä perustamissopimuksen vastaisena, ks. jäljempänä ratkaisuehdotukseni 47 kohta.

33. Minun on aluksi todettava, että tulleja vaikutukseltaan vastaavaa maksua ei voida perustella sillä, että veron päämäärä ja sitä koskevat menettelysäännöt poikkeavat toisistaan tavalla, josta on kyse käsiteltävänä olevassa asiassa, sikäli kuin tarkoituksena ei ole muotoilla uudelleen sellainen sisäisten maksujen järjestelmään kuulumaton vero, joka kohdistuu loppujen lopuksi ainoastaan maahantuotuihin tuotteisiin rajoittaen siten tavaroiden vapaata liikkuvuutta ja muodostaen esteen yhtenäismarkkinoiden perustamiselle perustamissopimuksen 95 artiklan erityisissä määräyksissä kielletyn syrjinnän harjoittamisesta tai kotimaisia tuotteita suojelevan politiikan käyttöönottamisesta riippumatta. [33]

Kuten CRT on huomauttanut, siitä alkaen kun riidanalaista veroa kannetaan ainoastaan jokamiehen radiopuhelimien luovutuksista eikä välttämättä enää niiden käytöstä, vero voi rajoittaa kyseisten tuotteiden vapaata liikkuvuutta yhteisön sisällä. On kiistatonta, että kyseistä veroa kannetaan myös sellaisista jokamiehen radiopuhelimista, jotka on maahantuotu ja luovutettu Ranskassa siinä tarkoituksessa, että se, jolle radiopuhelimet on luovutettu, ei aio käyttää niitä Ranskassa vaan esimerkiksi jälleenvie ne kolmansiin maihin.

Lisäksi kotimaisen tuotannon puuttuessa verosta saatavat tulot perittäneen ainoastaan jokamiehen radiopuhelimien maahantuonnin yhteydessä, kuten komissiokin on huomauttanut.

33 — Ks. edellä ratkaisuehdotukseni 14 kohta.

34. Tämän jälkeen on todettava, että yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan vero tai maksu ei ole tulleja vaikutukseltaan vastaava maksu, jos se on maksu maahantuojalle tosiasiallisesti suoritetusta palvelusta ja jos tämän maksun määrä on suhteessa kyseiseen palveluun. [34] Kuten CRT on kirjallisissa huomautuksissaan todennut ilman, että sitä olisi kiistetty, pääasian oikeudenkäynnissä kyseessä olevalla verolla ei rahoiteta mitään jokamiehen radiopuhelimien maahantuojille tarjottua palvelua. Lisäksi, kuten CRT on perustellusti huomauttanut, mahdollisuutta käyttää taajuusaluetta ei voida pitää yhteisöjen tuomioistuimen edellä mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitettuna palveluna eivätkä maahantuojat missään tapauksessa ole kyseisen taajuusalueen käyttäjiä.

35. Yhteisöjen tuomioistuin on lopuksi vielä katsonut, että vero tai maksu ei ole tulleja vaikutukseltaan vastaava maksu, jos se kannetaan sellaisten tarkastusten vuoksi, joilla pyritään noudattamaan yhteisön lainsäädännössä asetettuja velvoitteita. [35] Asiakirja-aineistosta, etenkin Ranskan hallituksen esittämistä kirjallisista huomautuksista, ilmenee kuitenkin selvästi, että kyseessä oleva vero perustuu sellaisen voimassa olevan veron muuttamiseen, jonka tarkoituksena oli kattaa televerkon ylläpidosta aiheutuvat kustannukset. Veroa ei siten kanneta sellaisten tarkastusten vuoksi, joilla pyritään noudattamaan yhteisön lainsäädännössä asetettuja velvoitteita eikä siihen siten voida soveltaa edellä mainittua yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntöä.

34 — Ks. mm. edellä alaviitteessä 7 mainittu asia komissio v. Tanska, tuomio 9.11.1983, (tuomion 19 kohta).

35 — Ks. mm. asia C-130/93, Lamaire, tuomio 7.7.1994 (Kok. 1994, s. I-3215, 14 kohta).

36. Näin ollen vaikka ei voitaisikaan hyväksyä sellaista yleistä periaatetta, jonka mukaan verotettavien tuotteiden kotimaisen tuotannon puuttuminen tarkoittaa sitä, että vero on tulleja vaikutukseltaan vastaava maksu, [36] kotimaisen tuotannon puuttuminen ja ensiksikin se, että vero ei kuulu sisäisten maksujen yleiseen järjestelmään, toiseksi se, että veroa ei voida pitää vastikkeena maahantuojan suorittamasta palvelusta eikä sitä ole myöskään kannettu sellaisten tarkastusten vuoksi, joilla pyritään noudattamaan yhteisön asettamia velvoitteita, ja kolmanneksi se, että vero on omiaan rajoittamaan tavaroiden vapaata liikkuvuutta yhteisön sisällä, puhuu sen puolesta, että kyseistä veroa on pidettävä veron määrän vähäisyydestä tai suuruudesta, sen nimikkeestä ja sen kantamistavasta riippumatta tulleja vaikutukseltaan vastaavana maksuna.

37. Edellä esitetyn perusteella katson, että sellainen vero, josta on kyse pääasian oikeudenkäynnissä, on perustamissopimuksen 9 ja 12 artiklassa tarkoitettu tulleja vaikutukseltaan vastaava maksu.

b) Veron yhteensopivuus perustamissopimuksen 9, 12 ja 95 artiklan kanssa

38. Vaikka katsottaisiinkin, että pääasian oikeudenkäynnin kohteen kaltainen vero on perustamissopimuksen 9 ja 12 artiklassa tarkoitettu tulleja vaikutukseltaan vastaava maksu, on tarkasteltava kuitenkin vielä sitä, onko tällainen vero ristiriidassa näiden artiklojen kanssa.

39. Tältä osin on huomautettava, että oikeuskäytännön mukaan tulleja vaikutukseltaan vastaavien maksujen kielto koskee kaikkia tämän kaltaisia maksuja. [37]

Lisäksi on muistettava, että perustamissopimuksen 9 ja 12 artiklassa määrätty tulleja vaikutukseltaan vastaavien maksujen kielto ei riipu siitä, onko maksu syrjivä, onko sillä suojaava vaikutus tai vahvistetaanko sillä kotimaisen tuotannon kilpailuasemaa suhteessa ulkomaisiin tuotteisiin. [38] Kyseinen kielto ei näin ollen edellytä kotimaista tuotantoa.

On myös korostettava, että kyseinen kielto koskee sekä muista jäsenvaltioista peräisin olevia tuotteita ja sellaisia kolmansista maista tulevia tuotteita, jotka ovat jäsenvaltioissa vapaassa vaihdannassa, kuten perustamissopimuksen 9 artiklan 2 kohdassa on nimenomai-

36 — Ks. edellä ratkaisuehdotukseni 10 kohta.

37 — Kun otetaan huomioon, että edellä ratkaisuehdotukseni 34 ja 35 kohdassa luetellut tilanteet eivät oikeuskäytännön mukaan ole poikkeuksia tulleja vaikutukseltaan vastaavien maksujen kieltoon, vaan tilanteita, joissa tällaisista maksuista ei ole kyse, perustamissopimuksen 9 ja 12 artiklan kieltoa voitaisiin periaatteessa pitää tulleja vaikutukseltaan vastaavia maksuja koskevana ehdottomana kieltona.

38 — Ks. edellä ratkaisuehdotukseni 18 kohta.

sesti määrätty, että periaatteessa suoraan kolmansista maista peräisin olevia tuotteita.

Kun otetaan huomioon toisaalta perustamissopimuksen 9 artiklan 1 kohta, jossa määrätään kaiken kaupan käsittävästä tulliliitosta ja sellaisen yhteisen tullitariffin toteuttamisesta, jolla on "tarkoitus yhdenmukaistaa ne tullit, joita kannetaan yhteisön rajoilla kolmansista maista tuotavista tavaroista, jotta vältettäisiin yhteisön sisäisen vapaan liikkuvuuden tai kilpailuolosuhteiden vääristyminen", sekä toisaalta edellä mainitun perustamissopimuksen 113 artiklan 1 kohta, jolla otetaan käyttöön yhteinen kauppapolitiikka, yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että "yhteisen kauppapolitiikan perustana olevien yhtenäisten periaatteiden määrittely (perustamissopimuksen 113 artiklan 1 kohta) — samoin kuin yhteinen tullitariffi itse — edellyttää kolmansien maiden kanssa käytävään kauppaan vaikuttavien kansallisten verotuksellisten ja kaupallisten erojen poistamista" ja että "tämän vuoksi — — jäsenvaltiot eivät saa 1.7.1968 lähtien ottaa yksipuolisesti käyttöön uusia tullinluontoisia veroja tai maksuja, joita kannetaan suoraan kolmansista maista tuotavista tuotteista, eivätkä ne saa korottaa jo voimassa olevia tällaisia veroja tai maksuja". [39]

Yhteisöjen tuomioistuin on myös todennut, että kielto ei ole ehdoton kolmansien maiden kanssa käytävän kaupan osalta ja että yhteisön viranomaiset voivat myöntää siihen poikkeuksia, mutta kuitenkin sillä edellytyksellä, että tällä tavalla kannetut verot tai maksut ovat ainoastaan sellaisia veroja tai maksuja, "joilla on sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa yhtenäinen vaikutus kolmansien maiden kanssa käytävään — — kauppaan". [40]

Yhteisöjen tuomioistuin on lopuksi todennut, että "jos vaikutukseltaan vastaavien maksujen kielto on yhteisön ja yhden tai useamman kolmannen maan tekemässä kahden- tai monenvälisessä kaupan esteiden poistamista koskevassa sopimuksessa — — tämän kiellon ulottuvuus on sama kuin yhteisön sisäisessä kaupassa". [41]

Edellä mainitusta yhteisöjen tuomioistuimen käytännöstä ilmenee siten, että tulleja vaikutukseltaan vastaavien maksujen kielto koskee myös kolmansien maiden kanssa käytävää kauppaa, jollei mahdollisista sopimuslausekkeista taikka yhteisön yksipuolisesti antamista tiettyjä tuotteita tai tiettyjä kolmansia maita koskevista erityisistä säädöksistä, joiden tarkoituksena on oltava yhteisen kauppapolitiikan yhdenmukaistaminen, muuta johdu.

40. Kuten oikeudenkäyntiasiakirjoihin sisältyvistä tiedoista ilmenee, Ranskassa markkinoilla olevia jokamiehen radiopuhelimia ei ole valmistettu Ranskassa [42] vaan ne on joko tuotu

39 — Ks. mm. asia C-126/94, Cadi Surgelés ym., tuomio 7.11.1996 (Kok. 1996, s. I-5647, 13— 19 kohta).

40 — Ks. asia 70/77, Simmenthal, tuomio 28.6.1978 (Kok. 1978, s. 1453, 26 ja 27 kohta).

41 — Ks. edellä alaviitteessä 5 mainittu asia Aprile, (tuomion 42 kohta).

42 — Ks. myös edellä ratkaisuehdotukseni 19 kohta.

suoraan Kaukoidästä, jossa ne on valmistettu, tai, kuten CRT on todennut ilman, että sitä olisi perustavanlaisesti kiistetty, [43] ostettu yhteisön sisäisille markkinoille. Näiden tietojen perusteella ei voida kuitenkaan selvittää tarkalleen, onko kyseisten laitteiden yhteisön tuotantoa olemassa, [44] missä tilanteissa jokamiehen radiopuhelimia on ostettu yhteisön markkinoille tai täyttävätkö nämä laitteet siinä tilanteessa, kun ne on ostettu yhteisön markkinoille, EY:n perustamissopimuksen 10 artiklassa määrätyt edellytykset, joiden nojalla niitä voidaan pitää jäsenvaltioissa vapaassa vaihdannassa olevina tuotteina, kuten CRT on väittänyt. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on näin ollen selvittää näitä kysymyksiä vastaavat tosiseikat sekä, katsottuaan mahdollisesti ensin hyödylliseksi esittää yhteisöjen tuomioistuimelle uusi ennakkoratkaisukysymys, ratkaista kysymys siitä, voidaanko tietyt jokamiehen radiopuhelimet määritellä jäsenvaltioissa vapaassa vaihdannassa oleviksi tuotteiksi.

Kyseinen määrittely ei kuitenkaan muuta mitään sen osalta, että jollei kyseisiä laitteita voida pitää suoraan kolmansista maista tuotuina, kyseessä oleva vero on perustamissopimuksen vastainen, jollei yhteisön tekemiin sopimuksiin sisältyviä tai yhteisön yksipuolisesti antamia jokamiehen radiopuhelimien kauppaa tai sellaisten kolmansien maiden, josta laitteet on tuotu, kanssa käytävää kauppaa koskevia sellaisia yhteisön erityisiä säännöksiä ole, joiden tarkoituksena on oltava yhteisen kauppapolitiikan yhdenmukaistaminen ja tähän tavoitteeseen perustuen näihin laitteisiin kohdistuvan tulleja vaikutukseltaan vastaavan maksun käyttöönoton mahdollistaminen.

Käsiteltävänä olevan asian osalta ei ole olemassa sellaisia yhteisön tekemiin sopimuksiin sisältyviä tai yhteisön yksipuolisesti antamia erityisiä säännöksiä, joiden nojalla Ranskan hallitus voisi kauppapolitiikan yhdenmukaistamisen nimissä kantaa tai ylläpitää yleisesti kolmansista maista peräisin olevien jokamiehen radiopuhelimien tuontiin kohdistuvia tulleja vaikutukseltaan vastaavia maksuja. Ranskan hallitus tai komissio eivät sitä paitsi ole esittämissään huomautuksissa viitanneet tällaisiin säännöksiin.

Vaikka ei olekaan kiistetty, etteikö suurin osa Ranskaan maahantuoduista jokamiehen radiopuhelimista olisi peräisin Kaukoidästä, ja vaikka CRT väittääkin, että näiden vastaanottimien alkuperämaita ovat erityisesti Malesia ja Thaimaa, asiakirja-aineistosta ei kuitenkaan käy riittävän hyvin selville, mistä kaikista maista vastaanottimia on tuotu maahan. Kansallisen tuomioistuimen on siten määriteltävä maahantuotujen jokamiehen radiopuhelimien täsmällinen alkuperä siten, että on mahdollista todeta, onko näitä alkuperämaita koskevia yhteisön erityisiä säädöksiä annettu.

43 — Ranskan hallitus on kirjallisissa huomautuksissaan myöntänyt, että suurin osa laitteista tuodaan Ranskaan Kaukoidästä tämän kuitenkaan tarkoittamatta sitä, etteikö muista jäsenvaltioista peräisin olevia yhteisön sisäisiä ostoja olisi ollut (ks. Ranskan hallituksen esittämät kirjalliset huomautukset, 16 ja 17 kohta).

44 — Vaikka asiakirja-aineistoon liittyvistä seikoista ei ilmenekään selvästi, että jokamiehen radiopuhelimien yhteisön tuotantoa ei ole, on joka tapauksessa kuitenkin huomautettava, että jos voidaan osoittaa, että jokamiehen radiopuhelimia on tuotu Ranskaan muista yhteisön jäsenvaltioista, pienimmätkin epäilykset häviävät sen suhteen, etteivätkö perustamissopimuksen 9 ja 12 artiklan kiellot olisi sovellettavissa.

41. CRT on myös tuonut esiin yhteisöjen tuomioistuimelle esittämissään kirjallisissa huomautuksissa, että riidanalaisen veron kantamisesta on ollut vakavia seuraamuksia jokamiehen radiopuhelimien markkinoille Ranskassa ja merkittäviä jälkiseurauksia yhteisön sisäiselle kaupalle. CRT viittaa myös sellaisiin tilastotietoihin, jotka koskevat jokamiehen radiopuhelimien maahantuojien liikevaihdon romahtamista, jokamiehen radiopuhelimien myynnin alenemista Ranskassa sekä jokamiehen radiopuhelimien tarvikkeita ja antenneja myyvien italialaisten tuottajien liikevaihdon romahtamista. Se huomauttaa lisäksi, että kuten kaikki muutkin sellaiset verot, joiden määrällä on ehkäisevä vaikutus, kyseessä oleva vero on vääristänyt kilpailua ja muuttanut kauppavirtoja yhteisössä. Tarkemmin sanoen se väittää, että koska sellaisen jokamiehen radiopuhelimen ranskalaisen käyttäjän, jolle laite on luovutettu ulkomailla, ei tarvitse maksaa kyseistä veroa, eräät belgialaiset ja luxemburgilaiset yritykset ovat vuodesta 1993 alkaen tarjonneet ranskalaisille käyttäjille verovapaita posti- ja telehallinnon hyväksymiä jokamiehen radiopuhelimia jättäen ranskalaiset yritykset täysin aseettomiksi tällaista kilpailua vastaan.

Näiden huomautusten osalta on muistettava, että vaikka kansallisen tuomioistuimen, joka on paremmin selvillä Ranskan markkinoita koskevista tiedoista ja hyväksyttyjen jokamiehen radiopuhelimien oikeudellisesta järjestelmästä, tehtävänä onkin tarkistaa kyseisten tietojen virheettömyys, perustamissopimuksen 9 ja 12 artiklaan ja 113 artiklan 1 kohtaan perustuva tulleja vaikutukseltaan vastaavien maksujen lähes ehdoton kielto ei riipu näiden maksujen määrästä. [45] Vaikka kyseinen kielto perustuukin tarpeeseen turvata tavaroiden vapaa liikkuvuus yhteisön sisällä [46] ja etenkin kolmansien maiden kanssa käytävän kaupan yhteydessä kannettavien tulleja vaikutukseltaan vastaavien maksujen osalta tarpeeseen ottaa käyttöön yhtenäinen kauppapolitiikka ja estää kaikenlainen tavaroiden vapaan liikkuvuuden rajoittuminen yhteisössä tai kaikenlainen kilpailuedellytysten vääristyminen, [47] oikeuskäytännöstä ei kuitenkaan ilmene, että sen soveltaminen edellyttäisi näyttöä siitä, että vapaaseen liikkuvuuteen kohdistuva rajoitus on tietyn suuruinen tai että kilpailuedellytyksiä koskeva vääristymä on tietyllä tasolla. Tämä vastaa myös kyseisen kiellon ehdotonta luonnetta, sillä kyseessä on periaatteellinen kielto, joka ei riipu siitä, miten vakavia verosta yhteisön kaupalle tai yhteiselle kauppapolitiikalle aiheutuvat haitalliset seuraamukset ovat.

42. Edellä lausutun perusteella katson, että perustamissopimuksen 9, 12 ja 113 artiklan 1 kohtaa [48] on tulkittava siten, että niiden vastaisena on pidettävä kyseessä olevassa kansallisessa lainsäädännössä säädetyn kaltaista tulleja vaikutukseltaan vastaavaa maksua, jollei ole annettu sellaisia yhteisön tekemiin sopimuksiin sisältyviä tai yhteisön yksipuolisesti antamia erityisiä säännöksiä, joiden tarkoi-

45 — Ks. edellä ratkaisuehdotukseni 18 kohta.

46 — Ks. edellä ratkaisuehdotukseni 16 kohta.

47 — Ks. edellä ratkaisuehdotukseni 39 kohta.

48 — Yhteisöjen tuomioistuimen mahdollisuudesta tulkita sellaisia yhteisön oikeuden säännöksiä, joihin ei ole viitattu kansallisen tuomioistuimen esittämässä ennakkoratkaisupyynnössä, ks. jäljempänä ratkaisuehdotukseni 74 kohta.

tuksena on yhteisen kauppapolitiikan yhdenmukaistaminen ja jotka tähän tavoitteeseen perustuen mahdollistavat tällaisten tulleja vaikutukseltaan vastaavien maksujen kantamisen jäsenvaltioiden ja sellaisten kolmansien maiden välisessä välittömässä kaupassa, joista verotettavat tuotteet on mahdollisesti maahantuotu.

43. Mikäli yhteisöjen tuomioistuin kuitenkin katsoo kaikesta huolimatta, että kyseinen vero ei ole tulleja vaikutukseltaan vastaava maksu vaan perustamissopimuksen 95 artiklassa tarkoitettu sisäinen maksu, asian käsittelyn perusteellisuuden vuoksi katson, että on hyödyllistä tehdä seuraavat huomautukset sen osalta, voidaanko tällaista veroa pitää perustamissopimuksen edellä mainitun artiklan kanssa yhteensoveltuvana.

44. Ensiksikin yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan perustamissopimuksen 95 artiklan tarkoituksena on tavaroiden vapaan liikkuvuuden varmistaminen jäsenvaltioiden välillä tavanomaisissa kilpailun olosuhteissa poistamalla kaikenlainen suojelu, joka saattaa olla seurausta muiden jäsenvaltioiden tuotteita syrjivien sisäisten maksujen soveltamisesta. [49] Tästä seuraa, että verotusjärjestelmä on perustamissopimuksen 95 artiklan kanssa yhteensoveltuva ainoastaan, jos järjestelmä on rakenteeltaan sellainen, ettei se missään olosuhteissa mahdollista maahan tuotujen tuotteiden verottamista kotimaisia tuotteita ankarammin. [50]

Arvioitaessa, onko verotusjärjestelmä syrjivä, on otettava huomioon verokantojen lisäksi myös verojen määräytymisperusteet ja veronkantomenettelyt. [51] Jokaisen veron todellinen vaikutus toisaalta kotimaiseen tuotantoon ja toisaalta tuontituotteisiin on nimittäin ratkaiseva vertailukriteeri 95 artiklaa sovellettaessa. Vaikka verokanta olisi sama, veron vaikutus saattaa vaihdella kotimaiseen tuotantoon ja tuontituotteisiin sovellettavien veron määräytymisperusteiden laskemis- ja veronkantomenettelyjen mukaan. [52]

Samoin vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan [53] yhteisön oikeudessa ei sen nykyisessä kehitysvaiheessa rajoiteta jokaisen jäsenvaltion vapautta säätää joillekin tuotteille eriytettyä verojärjestelmää objektiivisten arviointiperusteiden mukaisesti, joita ovat esimerkiksi käytettyjen raaka-aineiden laatu tai käytetyt valmistusmenetelmät, vaikka nämä tuotteet olisivat perustamissopimuksen 95 artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitetulla tavalla samanlaisia. Tällainen eriyttäminen on kuitenkin yhteisön oikeuden mukaista ainoastaan, jos sillä tavoitellaan päämääriä, jotka myös ovat perustamissopimuksen ja johdetun oikeuden vaatimusten mukaisia, ja jos sovellettavat yksityiskohtaiset säännöt ovat sellaiset, että niillä vältetään kai-

49 — Ks. esim. asia Grundig Italiana, mainittu edellä alaviitteessä 9 (tuomion 11 kohta).

50 — Ks. mm. asia C-152/89, komissio v. Luxemburg, tuomio 26.6.1991 (Kok. 1991, s. I-3141, 21 kohta) ja asia Grundig Italiana, mainittu edellä alaviitteessä 9 (tuomion 12 kohta).

51 — Ks. asia 55/79, komissio v. Irlanti, tuomio 27.2.1980 (Kok. 1980, s. 481, 8 kohta).

52 — Ks. asia Grundig Italiana, mainittu edellä alaviitteessä 9 (tuomion 13 kohta).

53 — Ks. mm. asia 197/85, komissio v. Ranska, tuomio 7.4.1987 (Kok. 1987, s. 1597, 6 kohta) ja edellä alaviitteessä 6 mainitut asiat Haahr Petroleum (29 kohta) ja Outokumpu (30 kohta).

kenlainen suora tai välillinen muista jäsenvaltioista tapahtuvan tuonnin syrjintä tai kilpailevan kotimaisen tuotannon suojeleminen.

Lisäksi yhteisöjen tuomioistuin on jo todennut, että perustamissopimuksen 95 artiklassa määrätyn syrjintäkiellon kanssa yhteensopivana ei voida pitää sellaista korotettuun maksuun tai veroon sovellettavaa arviointiperustetta, jota ei sinänsä missään tapauksessa voitaisi soveltaa vastaaviin kotimaisiin tuotteisiin. Tällaisen järjestelmän vaikutuksena on siten se, että jo ennakolta tehdään mahdottomaksi raskaamman maksu- tai verojärjestelmän soveltaminen kotimaisiin tuotteisiin. [54] Samoin yhteisöjen tuomioistuin on jo todennut, että eriytetyt verot ja maksut eivät ole yhteensopivia yhteisön oikeuden kanssa, jos korkeampia veroja ja maksuja sovelletaan maahantuotuihin tuotteisiin niiden luonteen takia. [55]

Yhteisöjen tuomioistuin on lopuksi katsonut, että kun sisäinen maksu kohdistuu välillisesti ankarammin muista jäsenvaltioista peräisin oleviin tuotteisiin kuin kotimaisiin tuotteisiin, sitä on pidettävä perustamissopimuksen 95 artiklan vastaisena, jos tämän maksun yksinomaisena tai pääasiallisena tarkoituksena on rahoittaa sellaisia tukia, joista hyötyvät ainoastaan kotimaiset tuotteet. [56] Tästä ei kuitenkaan voi olla kyse käsiteltävänä olevassa asiassa, koska, kuten Ranskan hallitus on huomauttanut ilman, että sitä olisi kiistetty, kyseisestä maksusta saatava tuotto on osoitettu kokonaisuudessaan valtion yleiseen menoarvioon.

45. Toiseksi yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan "95 artiklaa voidaan kuitenkin soveltaa ainoastaan muista jäsenvaltioista maahan tuotuihin tavaroihin ja kolmansista maista lähtöisin oleviin tavaroihin, jotka ovat vapaassa vaihdannassa jäsenvaltioissa. Näin ollen tätä määräystä ei voida soveltaa suoraan kolmansista maista maahan tuotuihin tavaroihin". [57] Yhteisöjen tuomioistuin on myös katsonut, että "perustamissopimuksen 113 artiklan mahdollisen soveltamisen osalta on tarpeen huomauttaa, että perustamissopimuksessa ei ole kolmansien maiden kanssa käytävän kaupan osalta yhtään sisäisiä maksuja koskevaa, 95 artiklaa vastaavaa määräystä ottamatta huomioon mahdollisesti voimassa olevia yhteisön ja määrätyn tuotteen alkuperämaan tekemään sopimukseen sisältyviä määräyksiä — — ja että vaikka 113 artiklassa yhteisölle annetaankin toimivalta, jonka nojalla se voi ryhtyä kaikkiin asianmukaisiin toimenpiteisiin yhteisen kauppapolitiikan alalla, tässä määräyksessä ei sellaisenaan vahvisteta yhtään riittävän täsmällistä oikeudellista perustetta ratkaisun antamiseksi riitautettujen kansallisten oikeuksien osalta". [58]

54 — Ks. asia 319/81, komissio v. Italia, tuomio 15.3.1983 (Kok. 1983, s. 601, 17 kohta).

55 — Ks. asia 106/84, komissio v. Tanska, tuomio 4.3.1986 (Kok. 1986, s. 833, 21 kohta) ja asia Haahr Petroleum, mainittu edellä alaviitteessä 6 (tuomion 30 kohta).

56 — Ks. asia 73/79, komissio v. Italia, tuomio 21.5.1980 (Kok. 1980, s. 1533, 15 ja 16 kohta).

57 — Ks. asia C-284/96, Tabouillot, tuomio 18.12.1997 (Kok. 1997, s. I-7471, 23 kohta); yhdistetyt asiat C-114/95 ja C-115/95, Texaco ja Olieselskabet Danmark, tuomio 17.7.1997 (Kok. 1997, s. I-4263, 35 kohta) sekä asia OTO, mainittu edellä alaviitteessä 9 (tuomion 18 kohta) ja Haahr Petroleum, mainittu edellä alaviitteessä 6 (tuomion 26 kohta).

58 — Ks. asia OTO, mainittu edellä alaviitteessä 9 (tuomion 20 kohta).

Edellä lausutun perusteella ilmenee, että perustamissopimuksen 95 artiklassa tarkoitetut kiellot näyttävät käsiteltävänä olevassa asiassa soveltuvan Ranskaan muista jäsenvaltioista tuotuihin jokamiehen radiopuhelimiin sekä sellaisiin kolmansista maista peräisin oleviin laitteisiin, jotka ovat jäsenvaltioissa vapaassa vaihdannassa. On kuitenkin huomautettava, että kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on määritellä tarkemmin, onko jokamiehen radiopuhelimia vapaassa vaihdannassa jäsenvaltioissa ja mistä kolmansista maista ne on tuotu suoraan Ranskaan, jotta voidaan selvittää, onko yhteisön ja näiden valtioiden välillä tehty sellaisia sopimuksia, jotka mahdollisesti estävät perustamissopimuksen 95 artiklassa tarkoitettujen kieltojen soveltumattomuusperiaatteen soveltamisen suoraan kolmansista maista tuotuihin tuotteisiin. [59] On myös syytä huomauttaa, että kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on ratkaista, esitettyään ensin tarvittaessa yhteisöjen tuomioistuimelle niiden tulkintaa koskevan ennakkoratkaisukysymyksen, ovatko kansainvälisten sopimusten määräykset sellaisia, että niissä kielletään suoraan näistä kolmansista maista tuotuihin tuotteisiin kohdistuvien sisäisten maksujen kantaminen. [60]

46. Kolmanneksi, kuten edellä on jo todettu, yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että "perustamissopimuksen 95 artiklaan ei voida vedota maahantuotuihin tuotteisiin kohdistuvia sisäisiä maksuja vastaan silloin kun samanlaista tai kilpailevaa kotimaista tuotantoa ei ole". [61]

Perustamissopimuksen 95 artiklan ensimmäisen kohdan kiellon perustana olevan ilmaisun *tuotteiden samanlaisuus* tulkinnan osalta yhteisöjen tuomioistuin on vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan katsonut, että kyseisen tulkinnan perusteena oleva arviointiperuste ei ole ehdottoman tiukka vaan riittää, kun tuote on vastaavanlainen ja sen käyttötavat ovat vertailukelpoisia. Yhteisöjen tuomioistuin on tarkemmin sanoen todennut, että myös silloin, kun maahantuotujen ja verotettujen tuotteiden kanssa ei ole täysin samanlaisia kotimaisia verotettavia tuotteita, on joka tapauksessa kuitenkin tutkittava, onko olemassa muita sellaisia kotimaisia tuotteita, joilla on samanlaiset ominaispiirteet ja jotka vastaavat kuluttajien samoihin tarpeisiin. [62]

Perustamissopimuksen 95 artiklan toisen kohdan kilpailevien tuotteiden määritelmän osalta yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että nämä tuotteet, vaikka ne eivät ole kotimaisiin tuotteisiin verrattavissa 95 artiklan ensimmäisen kohdan mukaisessa merkityksessä, kuitenkin kilpailevat tiettyjen kotimaisten tuotteiden kanssa edes osittain, välillisesti tai mahdollisesti. [63] Lisäksi vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan arvioitaessa veron yhdenmukaisuutta 95 artiklan toisen kohdan kanssa on otettava huomioon tämän veron vaikutukset kyseisten tuotteiden väliseen kilpailuun. On olennaista tietää, onko tällainen vero omiaan vaikuttamaan kyseisiin markkinoihin vähentämällä maahantuotujen tuotteiden mahdollista kulutusta niiden kanssa kilpailevien kotimaisten tuotteiden hyväksi. Ennakkoratkaisupyynnön esittäneen kansallisen tuomioistuimen on otettava huomioon

59 — Ks. edellä ratkaisuehdotukseni 40 kohta.

60 — Ks. asia Simba ym., mainittu edellä alaviitteessä 9 (tuomion 22 kohta).

61 — Ks. asia komissio v. Tanska, tuomio 11.12.1990, mainittu edellä alaviitteessä 10 (tuomion 10 kohta).

62 — Ks. esim. asia 243/84, John Walker, tuomio 4.3.1986 (Kok. 1986, s. 875, 11 kohta) ja yhdistetyt asiat C-367/93— C-377/93, Roders ym., tuomio 11.8.1995 (Kok. 1995, s. I-2229, 27 kohta).

63 — Ks. esim. asia C-230/89, komissio v. Kreikka, tuomio 18.4.1991 (Kok. 1991, s. I-1909, 8 kohta ja asiat, joihin siinä viitataan) ja asia Roders ym., mainittu edellä alaviitteessä 62 (tuomion 38 kohta).

kyseisten tuotteiden myyntihintojen välinen erotus ja tämän erotuksen vaikutus kuluttajan tekemään valintaan samoin kuin näiden tuotteiden kulutuksen kehittyminen. [64]

Yhteisöjen tuomioistuin on lisäksi katsonut, että ensimmäisessä kohdassa tarkoitetun arviointiperusteen muodostaa verorasituksen vertailu joko veron määrän, määräämisperusteiden tai muiden yksityiskohtaisten soveltamissääntöjen perusteella, kun taas toisen kohdan lähtökohtana on, kyseessä olevien tuotteiden riittävän täsmällisen vertailun vaikeus huomioon ottaen, laajempi peruste, eli sisäisten maksujen järjestelmän suojatoimenpiteen luonne. [65]

Vaikka sisäisten maksujen yleistä järjestelmää koskevien tietojen selvittäminen on esillä olevassa asiassa välttämätön edellytys sille, että veroon voidaan soveltaa 95 artiklaa, näihin tietoihin on mielestäni vastaavasti turvauduttava myös sen määrittelemiseksi, onko samanlaisia kotimaisia tuotteita olemassa, ja tarpeen vaatiessa, onko kyse 95 artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitetusta syrjinnästä. Toisin sanoen televerkon käyttöä koskevaan sisäisten maksujen yleiseen järjestelmään kuuluvien tuotteiden joukosta on löydettävä maahantuotujen jokamiehen radiopuhelimien kanssa 95 artiklan toisessa kohdassa tarkoitettujen kilpailevien tuotteiden lisäksi myös samanlaiset kotimaiset tuotteet. [66] Tältä osin, ja vastoin sitä, mitä Ranskan hallitus on väittänyt, [67] ei voida katsoa, että kysymystä maahantuotujen tuotteiden ja samanlaisten tuotteiden välisestä mahdollisesta syrjinnästä tai tämän veron suojaavasta luonteesta olisi tarkasteltava ainoastaan riidanalaisen veron kannalta. Käsiteltävänä olevassa asiassa katson, että tämä tarkastelu on tehtävä vertailemalla kyseessä olevista jokamiehen radiopuhelimista kannettua veroa muista verkkoa käyttävistä vastaanottimista kannettuihin veroihin, jotta viimeksi mainitut laitteet voisivat jokamiehen radiopuhelimien kanssa kuulua samanlaisten ja kilpailevien kotimaisten tuotteiden käsitteen alaan.

Vaikka esillä olevassa asiassa ei olekaan kiistetty sitä, että jokamiehen radiopuhelimien ranskalaista tuotantoa ei ole, ei siinä myöskään ole kiistetty sitä, etteikö olemassa ole sellaisia jokamiehen radiopuhelimia enemmän tai vähemmän lähellä olevia muita tuotteita, jotka toimivat vastaavasti televerkolla, ja että näiden tuotteiden verotustapa poikkeaa jokamiehen radiopuhelimien verotustavasta.

64 — Ks. asia Roders ym., mainittu edellä alaviitteessä 62 (tuomion 39 kohta).

65 — Ks. asia 168/78, komissio v. Ranska, tuomio 27.2.1980 (Kok. 1980, s. 347, 7 kohta).

66 — Tältä osin on korostettava, että oma näkemykseni ei ole ristiriidassa sen aikaisemmin tehdyn toteamuksen kanssa, jonka mukaan veron kuuluminen sisäisten maksujen yleiseen järjestelmään, mikä johtaa perustamissopimuksen 95 artiklan soveltamiseen, ei edellytä välttämättä samanlaisten tai samankaltaisten kotimaisten tuotteiden olemassaoloa (ks. edellä alaviite 10 ja ratkaisuehdotukseni 25 kohta). Tämä tarkoittaa pelkästään sitä, että heti kun voidaan todeta, että vero kuuluu yleiseen järjestelmään ja että siitä määrätään perustamissopimuksen 95 artiklassa, kansallisen tuomioistuimen asiana on tutkia tämän järjestelmän osalta, onko 95 artiklan määräyksissä tarkoitettuja samanlaisia tai kilpailevia tuotteita olemassa.

67 — Ranskan hallituksen mukaan riittää kun todetaan, että jokamiehen radiopuhelimien verotuksen osalta kyse ei ole syrjinnästä siinä tapauksessa, että jotkut näistä laitteista ovat peräisin toisista jäsenvaltioista. Kuten Ranskan hallitus on todennut ilman, että sitä olisi kiistetty, mistään tämän tyyppisestä syrjinnästä ei todellakaan ole kyse. Jokamiehen radiopuhelimien verotuksen osalta ainoana syrjintänä voidaan pitää sitä, että eurooppalaisen standardin ETS 300/135 mukaiset jokamiehen radiopuhelimet on vapautettu verosta. Joka tapauksessa, kuten Ranskan hallitus on tältä osin perustellusti huomauttanut ilman, että sitä olisi kiistetty, tällainen syrjintä perustuu kuitenkin sellaisen objektiivisen kriteerin soveltamiseen (heikkokantoiset laitteet, jotka eurooppalaisen normin mukaan eivät yleensä aiheuta vakavia häiriöitä), joka ei riipu kyseessä olevan laitteen alkuperästä.

Ranskan hallitus on luonnollisesti esittämissään kirjallisissa huomautuksissa todennut yleisesti, että maahantuotujen jokamiehen radiopuhelimien kanssa kilpailevia tuotteita ei ole ja että tämä johtuu jokamiehen radiopuhelimiin liittyvistä erikoisominaisuuksista. Joka tapauksessa, ja vaikka sitä ei olisikaan nimenomaisesti kiistetty, kyseinen väite, ottaen huomioon sen yleinen luonne, ei riitä sulkemaan pois sitä mahdollisuutta, että jokamiehen radiopuhelimia lähellä olevien laitteiden joukosta ei löytyisi kilpailevia tuotteita. Asiakirja-aineistossa ilmoitettujen seikkojen perusteella ei voida siis täsmällisesti selvittää sitä, mitkä ovat näitä mahdollisesti kilpailevia tuotteita, [68] mitkä ovat ne ominaispiirteet, joita voitaisiin verrata jokamiehen radiopuhelimien edellä mainittuihin erikoisominaisuuksiin, [69] mikä on näiden laitteiden alkuperä, mitä kuluttajien tarpeita ne tarkalleen vastaavat eikä sitä, kilpailevatko ne lopulta jokamiehen radiopuhelimien kanssa osittain, välillisesti tai mahdollisesti. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on siten selvittää nämä seikat ja harkita edellä mainittujen yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä johdettujen tietojen perusteella, kuuluvatko kyseessä olevat vastaanottimet, ja mitkä niistä, perustamissopimuksen 95 artiklassa tarkoitetun samanlaisen tai kilpailevan kotimaisen tuotannon käsitteen alaan ja kuuluuko maahantuotujen jokamiehen radiopuhelimien verotus verrattaessa sitä edellä mainittujen vastaanottimien verotukseen tässä artiklassa olevien asianomaisten kieltojen soveltamisalaan. Saman kansallisen tuomioistuimen on tämän jälkeen selvitettävä, voidaanko edellä mainittujen alustavien toteamusten perusteella perustamissopimuksen 95 artiklan määräykset ja yhteisöjen tuomioistuimen edellä mainittu oikeuskäytäntö tältä osin huomioon ottaen pitää riittävänä sitä Ranskan hallituksen esittämää perustelua, jonka mukaan jokamiehen radiopuhelimiin liittyvät erityisominaisuudet mahdollistavat näiden laitteiden erilaisen verorasituksen. [70]

47. Neljänneksi on huomautettava, että jos kyse on loppujen lopuksi sellaisesta sisäisiä maksuja koskevasta järjestelmästä, jolle on ominaista avoimuuden puute — ominaispiirre, joka esillä olevassa asiassa voidaan todeta vasta sen jälkeen, kun kansallinen tuomioistuin on tutkinut edellä mainitut tiedot — yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että jäsenvaltion hallituksen on esitettävä näyttöä siitä, että järjestelmällä ei ole syrjiviä vaikutuksia ja että se ei siten ole perustamissopimuksen 95 artiklan vastainen. [71]

48. Viidenneksi myös silloin, kun ei ole todettu, että samanlaista tai kilpailevaa kotimaista tuotantoa olisi olemassa, yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että vaikka 95 artiklan nimenomaisia kieltäviä määräyksiä ei voidakaan soveltaa, sellaiset verot, joita on pidettävä sisäisinä maksuina ja jotka eivät kuulu perustamissopimuksen 9—13 artiklan määräysten soveltamisalaan kotimaisen tuotannon puuttuessa, eivät kuitenkaan voi olla niin

68 — Asiakirja-aineistosta ilmenee, että pääasian oikeudenkäynnin asianosaiset eivät puhu ainoastaan sellaisista radiopuhelin- ja telekommunikaatioasennuksista, kuten GSM-verkot taikka taksien tai ambulanssien yksityiset verkot, matkapuhelimet, langattomat puhelimet ja kannettavat puhelimet vaan myös tieteellisistä, teollisista ja lääketieteellisistä laitteista ilman, että missään olisi kuitenkaan selvästi osoitettu, että kyse on ainoastaan ja yksinomaan vain näistä laitteista (ks. edellä ratkaisuehdotukseni 27 ja 28 kohta).

69 — CRT on selvittänyt istunnossa yhteenvedonomaisesti ilman, että sitä olisi kiistetty, että jokamiehen radiopuhelimet ovat heikkokantoisia lähetin-vastaanottimia, jotka toimivat 40 kanavalla, on määritelty niihin sovellettavissa olevassa standardissa ja mahdollistavat ennen kaikkea lyhyellä etäisyydellä toisistaan olevien henkilöiden väliset yhteydenotot. CRT:n mukaan näitä laitteita käyttävät ennen kaikkea rekka-autonkuljettajat halutessaan pitää toisiinsa yhteyttä vapaamuotoisesti, toisin sanoen yrittämättäkään ottaa yhteyttä johonkin määrättyyn henkilöön, kuten puhelimella tehdään, vaan ottaen yhteyttä kenen tahansa lähistöllä sattumalta olevaan henkilöön. CRT:n mukaan kyseiset vastaanottimet eivät ole hyvässä mainecssa ranskalaisten viranomaisten keskuudessa, koska niiden käyttäjien ajatellaan olevan joko rekka-autonkuljettajia, jotka haluavat välttää tarkastuksia tai tutkia, taikka mielenosoittajia.

70 — Ks. edellä ratkaisuehdotukseni 44 kohta.

71 — Ks. mm. asia C-327/90, komissio v. Kreikka, tuomio 12.5.1992 (Kok. 1992, s. I-3033, 20 kohta).

suuria, että tavaroiden vapaa liikkuvuus yhteismarkkinoiden sisällä näiden tuotteiden osalta vaarantuisi. [72] Pysyttäen tältä osin perustamissopimuksen 95 artiklan sekä 30 artiklan ja sitä seuraavien artiklojen välistä yhteyttä koskevan oikeuskäytännön yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että kun 95 artiklan kieltäviä määräyksiä ei voida soveltaa ja kun kyseessä olevat sisäiset maksut korkean määränsä vuoksi ovat omiaan vaarantamaan tavaroiden vapaan liikkuvuuden, "tällaista vahinkoa — — voidaan arvioida — — ainoastaan — — perustamissopimuksen 30 artiklaan ja sitä seuraaviin artikloihin sisältyvien yleisten sääntöjen nojalla". [73] Koska kansallinen tuomioistuin voi päätyä soveltamaan kyseistä määräystä, on syytä esittää muutamia täsmennyksiä perustamissopimuksen 30 artiklan osalta, vaikkei kansallinen tuomioistuin olekaan esittänyt kysymyksiä tämän artiklan tulkinnasta. [74]

49. Aluksi on huomautettava, että perustamissopimuksen 30 artiklaa, jossa kielletään kaikki tuonnin määrällisiä rajoituksia vaikutukseltaan vastaavat toimenpiteet, sovelletaan yhteisöön toisista jäsenvaltioista tuotaviin tuotteisiin sekä sellaisiin kolmansista maista tuleviin tuotteisiin, jotka ovat yhteisössä vapaassa vaihdannassa, jollei komissio ole antanut jäsenvaltiolle EY:n perustamissopimuksen 115 artiklan nojalla lupaa olla soveltamatta näihin tavaroihin yhteisön kohtelua. [75] Suoraan kolmansista maista tulevien tuotteiden tuontiin sovellettavista tuonnin määrällisiä rajoituksia vaikutukseltaan vastaavista toimenpiteistä ei sitä vastoin määrätä 30 artiklassa, vaan yhteisön yhteisessä kauppapolitiikassa, toisin sanoen perustamissopimuksen 113 ja 115 artiklassa, sekä yhteisön näiden artiklojen nojalla yksipuolisesti antamissa säädöksissä tai yhteisön tekemiin sopimuksiin sisältyvissä määräyksissä. [76] Kuten edellä olen jo huomauttanut, [77] jotta kansallinen tuomioistuin voisi edellä esitettyjen täsmennysten perusteella päättää perustamissopimuksen 30 artiklan soveltamisalan mahdollisesta ulottuvuudesta, sen on ratkaistava ensin ne tosiasiakysymykset, jotka liittyvät maahantuotujen tuotteiden alkuperän selvittämiseen.

50. Tämän jälkeen on vielä todettava, että asiassa Dassonville annettuun tuomioon perustuvan yhteisöjen vakiintuneen oikeuskäytännön [78] mukaan kaikki kauppaa koskevat jäsenvaltioiden säädökset, jotka voivat tosiasiallisesti tai mahdollisesti rajoittaa yhteisön sisäistä kauppaa suoraan tai välillisesti, ovat perustamissopimuksen 30 artiklassa tarkoitettuja määrällisiä rajoituksia vaikutukseltaan vastaavia toimenpiteitä.

72 — Ks. edellä alaviitteessä 10 mainitut asiat Stier (Kok. 1968, etenkin s. 357) ja komissio v. Tanska, tuomio 11.12.1990 (tuomion 12 ja 13 kohta).

73 — Ks. asia komissio v. Tanska, tuomio 11.12.1990, mainittu edellä alaviitteessä 10 (tuomion 13 kohta).

74 — Yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että sen tehtävänsä yhteydessä, joka sillä on jäsenvaltioissa oikeuden toteutumisen edistäjänä, ja antaakseen ennakkoratkaisua pyytäneelle kansalliselle tuomioistuimelle hyödyllisen vastauksen, se tulkitsee kaikkia sellaisia yhteisön oikeuden säännöksiä, jotka ovat kansalliselle tuomioistuimelle tarpeen ratkaisun antamiseksi sen käsiteltävänä olevassa asiassa. Tältä osin voi olla välttämätöntä, että se ottaa huomioon myös sellaiset yhteisön oikeuden säännökset, joihin kansallinen tuomioistuin ei ole viitannut ennakkoratkaisukysymyksessään. Ks. esim. asia C-280/91, Viessmann, tuomio 18.3.1993 (Kok. 1993, s. I-971, 17 kohta); asia C-114/91, Claeys, tuomio 16.12.1992 (Kok. 1992, s. I-6559, 10 ja 11 kohta) ja asia 35/85, Tissier, tuomio 20.3.1986 (Kok. 1986, s. 1207, 9 kohta).
Lisäksi on huomautettava, että oikeudenkäyntiasiakirjoista ei käy ilmi sellaisia seikkoja, joiden perusteella voitaisiin päätellä, että kansallisen tuomioistuimen tarkoituksena oli pyytää yhteisöjen tuomioistuinta tulkitsemaan ainoastaan perustamissopimuksen 9, 12 ja 95 artiklaa. Ks. vastakkaisesti asia 247/86, Alsatel, tuomio 5.10.1988 (Kok. 1988, s. 5987), jossa yhteisöjen tuomioistuin totesi, että kansallinen tuomioistuin oli implisiittisesti kieltäytynyt pyytämästä yhteisöjen tuomioistuinta tulkitsemaan sellaista säännöstä, jota ei ollut mainittu kansallisen tuomioistuimen esittämässä ennakkoratkaisupyynnössä (8 kohta).

75 — Ks. asia 212/88, Levy, tuomio 26.10.1989 (Kok. 1989, s. 3511, 17 kohta) ja asia C-131/93, komissio v. Saksa, tuomio 13.7.1994 (Kok. 1994, s. I-3303, 10 kohta).

76 — Ks. yhdistetyt asiat 51/71— 54/71, International Fruit Company ym., tuomio 15.12.1971 (Kok. 1971, s. 1107, 10 kohta).

77 — Ks. edellä ratkaisuehdotukseni 40 kohta.

78 — Asia 8/74, tuomio 11.7.1974 (Kok. 1974, s. 837).

Kyseisen oikeuskäytännön valossa olisi näin ollen tarkasteltava sitä, onko maahantuoduille jokamiehen radiopuhelimille määrätty vero suuruudeltaan sellainen, että se rajoittaa mahdollisuutta tuoda näitä tuotteita maahan ja yleensä näiden tuotteiden liikkuvuutta yhteisön sisäisessä kaupassa. [79]

CRT:n esittämien huomautusten mukaan [80] kyseisen veron määrä oli niin korkea, että tämän seurauksena jokamiehen radiopuhelimien hinnat kaksinkertaistuivat ja niiden myynti väheni huomattavasti ja että siitä aiheutui vakavia vaikutuksia sekä kansalliselle — tässä tapauksessa Ranskan — että yhteisön sisäiselle kaupalle. Tämän perusteella voitaisiin siten katsoa, että kyseistä veroa on pidettävä tuontia rajoittavana.

Niiden tietojen paikkansapitävyyttä, joihin CRT on vedonnut, ja sitä, että nämä tiedot ovat omiaan vaikuttamaan yhteisön sisäiseen kauppaan, on mielestäni tutkittava vasta sen jälkeen, kun on ensin todettu, mikä on se peruste, jolla veron *niin korkea määrä* voidaan määritellä. Katson, että vastaus tähän kysymykseen löytyy asiassa Stier annetusta tuomiosta, jonka mukaan "tavaroiden vapaalle liikkuvuudelle ei voida kuitenkaan katsoa aiheutuneen tällaista haittaa silloin, kun verokanta pysyy sellaisen kansallisen verotusjärjestelmän yleisissä puitteissa, johon riidanalainen vero olennaisesti kuuluu". [81]

Esillä olevassa asiassa jokamiehen radiopuhelimille määrättyä veroa on siten pidettävä sen suuruisena, että se aiheuttaa edellä mainittua haittaa yhteisön sisäiselle kaupalle silloin, kun katsotaan, että verokanta ei pysy sellaisen kansallisen verotusjärjestelmän yleisissä puitteissa, joihin veron voidaan olettaa kuuluvan tullakseen luokitelluksi sisäiseksi maksuksi. [82]

Tältä osin, kun kaikki vaadittavat seikat eivät ilmene riittävän täsmällisesti oikeudenkäyntiasiakirjoista, lukuun ottamatta tiettyjä yleisiä viittauksia asianomaiseen kansalliseen lainsäädäntöön, kansallisen tuomioistuimen, joka tuntee paremmin ja yksityiskohtaisemmin televerkoissa toimivien laitteiden käytölle ja näille laitteille sellaisenaan asetettuja erilaisia veroja koskevat kansallisen oikeuden säännökset, on määriteltävä, mitkä ovat siinä sisäisten maksujen järjestelmässä sovellettavien verokantojen yleiset puitteet, joihin riidanalainen vero kuuluu, ja ylittääkö jokamiehen radiopuhelimiin sovellettava verokanta nämä puitteet.

79 — Olen sitä mieltä, että edellä alaviitteessä 48 mainitussa asiassa komissio v. Tanska 11.12.1990 annettuun tuomioon perustuvan oikeuskäytännön nojalla esiin voi tältä osin ainoastaan tulla kysymys veron määrään perustuvasta vapaan liikkuvuuden rajoittamisesta, eikä muita kysymyksiä, kuten kysymystä kotimaisten tuotteiden ja yhteisöstä peräisin olevien tuotteiden välisestä syrjinnästä. Nämä kysymykset edellyttävät kotimaista tuotantoa ja niitä on tarkasteltava, mikäli tällaista tuotantoa on, perustamissopimuksen 95 artiklan määräysten valossa.

80 — Ks. edellä ratkaisuehdotukseni 41 kohta.

81 — Asia mainittu edellä alaviitteessä 10 (Kok. 1968, etenkin s. 357).

82 — Ks. edellä ratkaisuehdotukseni 21 kohta ja sitä seuraavat kohdat.
Tältä osin on kuitenkin huomautettava, miten vaikeaa käsiteltävänä olevassa asiassa on verrata kyseessä olevan veron määrää televerkoilla toimivien muiden laitteiden käyttöön kohdistuvan veron määrään siltä osin kuin kyseessä oleva vero liittyy laitteen arvoon, kun taas muut verot näyttävät liittyvän myönnettyjen taajuuksien asteikkoon. Vertailuun liittyvät vaikeudet eivät ole ennakkoratkaisukysymyksen kannalta merkityksettömiä, jos kyseessä oleva vero kuuluu lopulta sisäisten maksujen yleiseen järjestelmään. Sen sijaan ne korostavat aivan erityisesti sitä, kuinka hankalaa tällaisen näkemyksen hyväksyminen on (ks. edellä ratkaisuehdotukseni 29 ja 32 kohta).

VI Ratkaisuehdotus

51. Edellä esitetyn perusteella esitän, että yhteisöjen tuomioistuin vastaa Tribunal administratif de Dijonin esittämään ennakkoratkaisukysymykseen seuraavalla tavalla:

— EY:n perustamissopimuksen 9, 12 ja 95 artiklaa on tulkittava siten, että sellainen kansallinen säännös, kuten Ranskan tasavallassa annettu säännös, jolla yhteistaajuudella toimivien lähetin-vastaanottimien valmistajien, maahantuojien ja niitä Ranskassa luovuttavien henkilöiden maksettavaksi asetetaan *code général des impôts*'n 302 bis X §:ssä säädetty vero, on perustamissopimuksen 9 ja 12 artiklassa tarkoitettu tulleja vaikutukseltaan vastaava maksu.

— EY:n perustamissopimuksen 9 ja 12 artiklaa ja 113 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että niiden vastaisena on pidettävä edellä mainitun kaltaista kansallisessa lainsäädännössä säädettyä tulleja vaikutukseltaan vastaavaa maksua, jollei ole sellaisia yhteisön tekemiin sopimuksiin sisältyviä tai yhteisön yksipuolisesti antamia erityisiä säännöksiä, joiden tarkoituksena on yhtenäistää yhteistä kauppapolitiikkaa ja tämän tavoitteen nojalla mahdollistaa sellaisten tulleja vaikutukseltaan vastaavien maksujen kantaminen jäsenvaltion ja sellaisten kolmansien maiden, joista verotetut tuotteet tuodaan maahan, välisessä suorassa kaupassa.